

การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีวิทยา 2
ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
วารณี แต่งพันธ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา
เมษายน 2550

การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีวิทยา 2
ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
วารณี แต่งพันธ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา
เมษายน 2550
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีวิทยา 2
ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
วารณี แต่งพันธ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา
เมษายน 2550

วารณี แต่งพันธ์. (2550). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีวิทยา 2 ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระศรีนครินทร์ราชมราชชนนี เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุมานิน รุ่งเรืองธรรม.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนและหลังเรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 50 คน โรงเรียนสตรีวิทยา 2 เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ใช้ระยะเวลา 14 คาบ คาบละ 50 นาที ทดลองโดยใช้แบบแผนการวิจัยเชิงทดลอง One-Group Pretest Posttest Design

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์และแบบทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่าสถิติ t-test แบบ Dependent Samples

ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่ใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

THE DEVELOPMENT OF SELF - LEARNING PACKAGES ON ANALITICAL READING
IN THAI LANGUAGE FOR MATHAYOM SUKSA II STUDENTS, SATRIWITTAYA II
SCHOOL IN UNDERROYAL PATRONAGE OF THE KING'S MOTHER,
LADPRAO DISTRICT, BANGKOK

AN ABSTRACT
BY
WARANEE TANGPAN

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Secondary Education
at Srinakharinwirot University
April 2007

Waranee Tangpan. (2007). *The Development of Self - learning Packages on Analitical Reading in Thai Language for Mathayom Suksa II Students of Satriwittaya II School Under Royal Patronage of the King's Mother, Bangkok*. Master's Project, M.Ed. (Secondary Education). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Assit Prof.Sumanin Rungruangtham.

The purpose of this research was to develop self - learning packages on analitical reading in Thai language for Mathayom Suksa II students by using these packages.

The sample was 50 Mathayom Suksa II students in the second semester of the 2006 academic year, at Satriwittaya II School, Bangkok .The students were selected by cluster random sampling. The students were taught for fourteen 50 minute period. The randomize one - group pretest - posttest design was used in this experiment.

The instruments used in this research were an analytical reading test and a self -learning packages. The data were statistically analyzed by t-test dependent samples.

The results of the study indicated that the student's achievement in Analitical reading Thai language before and after the experiment was significantly different at .01 level.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิง
วิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีวิทยา 2 ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระ
ศรีนครินทราบรมราชชนนี ของ วารณี แต่งพันธ์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน รุ่งเรืองธรรม)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บังอร พานทอง)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน รุ่งเรืองธรรม)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บังอร พานทอง)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขจรศรี ชาติกานนท์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ชูชาติ)
วันที่ เดือน เมษายน พ.ศ. 2550

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้ความกรุณาอย่างดียิ่งจาก ท่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุมานิน รุ่งเรืองธรรม ประธานคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บังอร พานทอง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขจรศรี ชาดิกานนท์ กรรมการสอบสารนิพนธ์ ซึ่งให้คำที่ปรึกษาและเสนอแนะตลอดจนช่วยปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ ในการทำวิจัยจนมีคุณภาพ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ อัจฉรา สุขารมณ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ถ่ายทอดวิชาให้กับผู้วิจัยในการศึกษา หลักสูตรสาขาวิชาการมัธยมศึกษา (การสอนภาษาไทย)

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ศุภางค์ ทิฐิธรรมพิทักษ์ และคณะครูในกลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย รวมทั้งบุคลากรของโรงเรียนสตรีวิทยา 2 ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทุกท่านที่มีส่วนในการแนะนำ ช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดมา และขอขอบคุณนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ที่ให้ความร่วมมือทำให้การทดลอง ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ขอขอบคุณเพื่อนๆ นิสิตปริญญาโทสาขาวิชาการมัธยมศึกษา (การสอนภาษาไทย) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดมา

ขอขอบคุณสมาชิกในครอบครัว “แตงพันธ์” และนายสรพงศ์ ตุลยากรณ์ ที่ให้การ สนับสนุนช่วยเหลือ คอยให้กำลังใจด้วยความรักและความห่วงใยตลอดมา ทำให้สารนิพนธ์ ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

วารณี แตงพันธ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้	7
ความหมายของชุดการเรียนรู้	7
องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้	9
แนวคิดและหลักการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	10
ปรัชญาของชุดการเรียนรู้	13
วัตถุประสงค์ในการสร้างชุดการเรียนรู้	14
ลักษณะของชุดการเรียนรู้ที่ดี	14
ขั้นตอนในการสร้างชุดการเรียนรู้	14
การหาประสิทธิภาพ	17
บทบาทของครูในการใช้ชุดการเรียนรู้	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้	25
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่าน	27
หลักสูตรการสอนภาษาไทย	27
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน	28
ความหมายและความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์	30
หลักการสร้างคำถามและการประเมินการอ่านเชิงวิเคราะห์	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเชิงวิเคราะห์	32

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	34
เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	34
การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ	35
การสร้างแบบประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับผู้เชี่ยวชาญ .	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล	38
สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	40
สถิติทดสอบสมมติฐาน	42
4 ผลการศึกษาค้นคว้า.....	44
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลข้อมูล	44
การพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
5 สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ	48
ความมุ่งหมายของการวิจัย	48
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	48
ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า	48
ประชากร	48
กลุ่มตัวอย่าง	48
ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง	49
เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	49
การดำเนินการทดลอง	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	51
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	51
อภิปรายผล	52
ข้อเสนอแนะ	53

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	55
ภาคผนวก	60
ภาคผนวก ก	61
ภาคผนวก ข	63
ภาคผนวก ค	67
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	78

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แบบแผนการทดลอง	39
2 ตารางค่าเฉลี่ยจากการหาประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่องการอ่าน เชิงวิเคราะห์	46
3 ตารางเปรียบเทียบความสามารถทางการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่องการอ่าน เชิงวิเคราะห์ โดยจำแนกเป็นก่อนและหลังเรียน	47
4 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผลการเรียนรู้ที่คาดหวังกับเนื้อหาและ วิธีการจัดกิจกรรม	64
5 แสดงค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ วัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์	65
6 แสดงค่าเฉลี่ยจากการหาประสิทธิภาพ ชุดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่องการอ่าน เชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีวิทยา 2 โดยการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน	66

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาไทยมีความสำคัญทั้งในฐานะที่เป็นภาษาประจำชาติ เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร และเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ดังนั้น การเรียนการสอนภาษาไทย จึงมุ่งให้ผู้เรียน มีพัฒนาการทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนตามวัยอันเหมาะสม โดยทักษะ การอ่านถือเป็นทักษะสำคัญในการแสวงหาความรู้ มีบทบาทสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ของ มนุษย์ในการปลูกฝัง ค่านิยม ทัศนคติ ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึกและประสบการณ์ จากสื่อต่างๆ ทั้งหนังสือพิมพ์นิตยสารหรือแม้แต่อินเทอร์เน็ต เป็นทักษะที่ช่วยในการพัฒนา สติปัญญาของผู้เรียนอย่างแท้จริง ดังที่ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์ (2525: 63) กล่าวว่า การอ่าน เป็นเครื่องมือสำหรับศึกษาค้นคว้าในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียนเพราะผู้เรียนมิได้ประสบ ความสำเร็จโดยการสอนของครูเพียงอย่างเดียว หากต้องหาความรู้เพิ่มเติมจากการอ่านตำรา ต่างๆ อีกด้วย จึงจำเป็นที่ผู้เรียนต้องมีความสามารถในการอ่าน โดยทั่วไป พบว่า ผู้ที่เรียน หนังสืออ่อนมักมีความสามารถในการเรียนต่ำด้วย สอดคล้องกับ เสาวลักษณ์ รัตนวิษฐ์ (2534: 5) กล่าวว่า การอ่านเป็นทักษะด้านภาษาที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ที่มีความสำคัญมากเพราะเป็น เครื่องมือในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่เป็นรากฐานในการเรียนแต่ละสาขาวิชา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์และความสามารถของแต่ละคน เป็นทักษะที่สามารถนำไปเชื่อมโยงกับทักษะ อื่นได้ เพราะผู้อ่านสามารถนำข้อมูลที่อ่านไปใช้ประโยชน์ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ ฉะนั้น ความสามารถในการอ่าน จึงเป็นสิ่งสำคัญและเป็นเป้าหมายหนึ่งในการสอนภาษาไทย ทุกระดับชั้น

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 แบ่งระดับการเรียนรู้เป็นช่วงชั้น โดย แบ่งออกเป็น 4 ช่วงชั้น ซึ่งแต่ละช่วงชั้นก็ได้บรรจุเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน อยู่อย่างต่อเนื่อง หลักสูตรได้กำหนดจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันความ เปลี่ยนแปลงและความเจริญทางวิทยาการ การอ่านจะมีประสิทธิภาพมากหากอ่านควบคู่ไปกับการ คิดพิจารณาเหตุและผล วิเคราะห์ วิวิจารณ์ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ (กรมวิชาการ, 2544: 12)

การจัดกระบวนการเรียนรู้ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 มาตรา 24 ได้มุ่งเน้นให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดกิจกรรมให้ผู้เรียน เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องประกอบกับ มีทักษะในการสื่อสารด้านต่างๆ ดังนั้น ครูผู้สอนต้อง มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการทางภาษา โดยให้มีความรู้ความเข้าใจหลักเกณฑ์อันเป็นพื้นฐาน ของการเรียนภาษาไทย รวมทั้งใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดอย่างมี

ประสิทธิภาพ ถูกต้อง เหมาะสมกับกาลเทศะบุคคล มีนิสัยรักการอ่าน สามารถใช้ประสบการณ์จากการเรียนภาษาไทยมาช่วยในการคิด ตัดสินใจแก้ปัญหาและวินิจฉัยเหตุการณ์ต่างๆ อย่างมีเหตุผล

ทักษะการอ่านมีบทบาทกับการเรียนรู้ของทุกช่วงชั้น โดยเฉพาะรายวิชาภาษาไทย มาตรฐานการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระวิชาภาษาไทย ช่วงชั้นที่3 กำหนดว่า ผู้เรียนต้องสามารถแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์จากเรื่องที่อ่าน ประเมินข้อดีและข้อด้อยอย่างมีเหตุผล โดยใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างหลากหลาย พัฒนาความสามารถในการอ่าน เล่าเรื่อง ย่อเรื่อง ถ่ายทอดความรู้ความคิดจากการอ่าน ไปใช้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตและใช้การอ่านในการตรวจสอบความรู้ (กรมวิชาการ. 2546: 3) และนอกเหนือจากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามรายวิชาแล้ว และระบุให้มีการสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านคิด วิเคราะห์สื่อความของผู้เรียนด้วยแต่จากการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในปีการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า นักเรียนจำนวนมากมีระดับคะแนนไม่ผ่านตามเกณฑ์ ที่หลักสูตรกำหนดไว้ อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ผ่านมา ครูผู้สอนในโรงเรียนยังคงเน้นรูปแบบการสอนแบบบรรยาย เน้นเนื้อหามากกว่าการฝึกทักษะ การอ่านมักเน้นการท่องจำ ส่งผลให้ผู้เรียนขาดการคิดวิเคราะห์และพิจารณาเหตุและผลจากเนื้อหาของเรื่องที่อ่าน จากปัญหาดังกล่าว ชี้ให้เห็นว่าครูผู้สอนต้องมีการปรับปรุงวิธีการสอนที่มีลักษณะแปลกใหม่ ควรมีการนำสื่อการเรียนและวิธีการจัดการเรียนรู้ใหม่ๆ มาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนมากขึ้น โดยมีการพิจารณาสื่อและเทคนิคที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่มีเป็นพื้นฐาน บรรดาสื่อและนวัตกรรมทางการสอนใหม่ๆ มีหลายรูปแบบ เช่น การจัดศูนย์การเรียนรู้ บทเรียนสำเร็จรูปและชุดการเรียน เป็นต้น

ชุดการเรียนเป็นนวัตกรรมที่น่าสนใจเพราะเป็นการใช้สื่อที่หลากหลายเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง นักเรียนมีอิสระในการเรียนมากกว่าในชั้นเรียนปกติ นักเรียนสามารถตัดสินใจและเรียนรู้ได้เร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับความสามารถของตน มีการจัดหน่วยการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีการใช้สื่อการเรียนแบบสื่อประสม และการประเมินเป็นรายบุคคลเปรียบเทียบตามเกณฑ์ที่กำหนดโดยไม่นำไปเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่น ถือเป็นการตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นอย่างดี (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2525: 17) ชุดการเรียนจัดเป็นสื่อประสม (Multi – Media) จัดไว้เป็นชุดๆ บรรจุในซอง กล่องหรือกระเป๋า ในการสร้างจะใช้วิธีระบบเป็นหลัก จึงทำให้มั่นใจได้ว่าชุดการเรียนจะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ (บุญเกื้อ คอรวาเวช. 2530: 66 – 67) เพราะการจัดกิจกรรมการสอน โดยการใช้สื่ออุปกรณ์หลายอย่าง เช่น ภาพโปสเตอร์ รูปภาพ โปสเตอร์ สไลด์ เป็นต้น (Brown. 1973: 338) จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนของผู้เรียน เพราะสื่อประสมที่มีระบบจะช่วยรักษาระดับความสนใจของผู้เรียนอยู่ตลอดเวลา (กาญจนา เกียรติประวัติ. 2524: 175 – 176) ช่วยส่งเสริมการเรียนด้วยการคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลขจัดปัญหาการขาดแคลนครู ช่วยให้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนมีความมั่นใจในการเรียนการสอน และช่วยให้ครูวัดผลได้ตามจุดมุ่งหมาย (บัญชา นิยมแก้ว. 2540: 4) นอกจากนี้ชุดการเรียนที่มี

ประสิทธิภาพจะช่วยให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนที่สามารถเชื่อถือได้และสามารถนำไปใช้แทนการสอนปกติได้ โดยที่แนวโน้มของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะสูงขึ้น

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัย จึงมีความสนใจที่จะพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดี สนุกสนานในการเรียน และได้ฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ รวมไปถึงการสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอนภาษาไทย และเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีวิทยา 2 ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีวิทยา 2 ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีวิทยา 2 ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาครั้งนี้ทำให้ได้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อนำไปพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ ใช้เป็นแนวทางในการนำนวัตกรรมทางการศึกษามาแก้ปัญหาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย และรายวิชาอื่นๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีวิทยา 2 ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เขตลาดพร้าว แขวงลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 18 ห้องเรียน รวมนักเรียน 980 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีวิทยา 2 ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา

2549 จำนวน 1 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 50 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2.1 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1.1 ตัวแปรต้น คือ ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์

2.1.2 ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

2.2 ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ใช้เวลาในการทดลองทั้งสิ้น 14 คาบ คาบละ 50 นาที ใช้เวลาสอนสัปดาห์ละ 2 คาบ จำนวน 7 สัปดาห์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549

3. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองเป็นเนื้อหาจาก หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร นิทาน บทร้อยกรอง เพลง และปริศนาคำทาย โดยพิจารณาความยากง่ายให้อยู่ในระดับเดียวกับแบบเรียนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และมีเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การอ่านที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง รูปแบบการสอนที่มีการรวบรวมสื่อการสอนที่หลากหลายให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เป็นรายบุคคลตามความสามารถและความต้องการของผู้เรียนเอง ภายในชุดการเรียนรู้ประกอบด้วย คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง บัตรคำสั่ง บัตรกิจกรรมพร้อมเฉลย บัตรเนื้อหา บัตรแบบฝึกหัดพร้อมเฉลย บัตรแบบทดสอบพร้อมเฉลย ในการเรียนรู้ครูเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวก และให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมในชุดการเรียนรู้ ซึ่งทำให้นักเรียนได้สัมผัสผลลัพธ์การเรียนรู้ตามเป้าหมาย

2. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง ชุดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ชุดการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 9 ชุด โดยนำเนื้อหาจากหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร นิทาน เพลง ปริศนาคำทาย และบทร้อยกรอง โดยพิจารณาความยากง่าย ให้อยู่ในระดับเดียวกับแบบเรียนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และมีเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การอ่านที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 ภายในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองประกอบด้วย

2.1 คู่มือ เป็นคู่มือสำหรับผู้เรียน ในการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์โดยภายในจะมีคำชี้แจงถึงวิธีการใช้และการเรียนรู้ชุดการเรียนรู้อย่างละเอียด

2.2 บัตรคำสั่งหรือคำแนะนำ หมายถึง คำอธิบายเรื่องที่จะศึกษา คำสั่งให้ผู้เรียนดำเนินการเรียนหรือประกอบกิจกรรมแต่ละอย่างตามขั้นตอนที่กำหนดไว้และการสรุปบทเรียน

2.3 เนื้อหาสาระบทเรียนจะบรรจุไว้ในรูปแบบของสื่อการสอนซึ่งเป็นเนื้อหาที่นำมาจากหนังสือพิมพ์ นิทาน วารสาร นิตยสาร เพลง ปริศนาคำทายและบทร้อยกรอง และผู้เรียนจะศึกษาจากสื่อการสอน ที่อยู่ในชุดการเรียนรู้ตามบัตรคำสั่งที่กำหนดไว้

2.4 แบบประเมินผล เป็นแบบประเมินผลการเรียนของผู้เรียนทั้งก่อนและหลังเรียน แบบประเมินจะเป็นแบบฝึกหัดให้ เลือกคำตอบที่ถูกต้อง ซึ่งผู้เรียนสามารถรับทราบข้อมูลย้อนกลับได้ทันทีจากบัตรเฉลย

3. การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การอ่านข้อความหรือเรื่องราวต่างๆ แล้วสามารถพิจารณาแยกแยะโดยหาเหตุผลประกอบ ใช้ความรู้ ประสบการณ์และวิจารณญาณในการแยกแยะส่วนที่ดี ส่วนที่บกพร่องอย่างมีเหตุผล แยกแยะได้ว่าข้อความนั้นน่าเชื่อถือเพียงใด และสามารถแสดงความคิดเห็นสนับสนุนและคัดค้านข้อความหรือเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล

4. ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะเนื้อหาจากเรื่องที่อ่าน โดยใช้เหตุผลประกอบ ใช้ความรู้ ประสบการณ์และวิจารณญาณในการแยกแยะส่วนที่ดี ส่วนที่บกพร่องอย่างมีเหตุผล แยกแยะได้ว่าข้อความนั้นน่าเชื่อถือเพียงใด โดยวัดจากผลการทำแบบทดสอบ

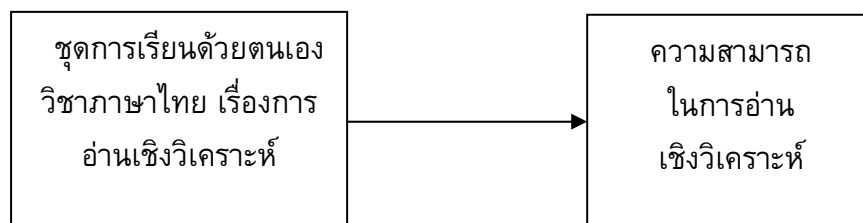
5. แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง เครื่องมือทดสอบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

6. การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง การนำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของค่าเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ไม่ต่ำกว่า 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของค่าเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ไม่ต่ำกว่า 80

กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ มีความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีต่างๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจหลักการ ทฤษฎีและผลการวิจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ซึ่งจะได้กล่าวถึงตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 1.1 ความหมายของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 1.2 องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 1.3 แนวคิดและหลักการของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 1.4 ปรัชญาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 1.5 วัตถุประสงค์ในการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 1.6 ลักษณะของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ดี
 - 1.7 ขั้นตอนในการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 1.8 การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ
 - 1.9 บทบาทของครูในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 1.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
 - 2.1 หลักสูตรการสอนภาษาไทย
 - 2.2 ความหมายและความสำคัญของการอ่าน
 - 2.3 ความมุ่งหมายในการสอนอ่าน
 - 2.4 การอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 2.5 ความหมายและความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 2.6 หลักการสร้างคำถามและการประเมินการอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 2.7 ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์
 - 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเชิงวิเคราะห์

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้

1.1 ความหมายของชุดการเรียนรู้

กาญจนา เกียรติประวัติ (2524: 174 – 175) ให้ความหมายของคำว่าชุดการเรียนรู้ (Learning Package) และคำว่าชุดการสอน (Instructional Package) แตกต่างไปว่าชุดการสอนเป็นคำที่ใช้มาดั้งเดิม แต่การใช้คำว่าชุดการสอนทำให้ครูเกิดแนวคิดที่ว่าสื่อการเรียนรู้ทั้งหลายที่จัดรวบรวมไว้เพื่อให้ครูเป็นคนลงมือใช้ ดังนั้น ผู้ที่ทำการกิจกรรมก็คือ ครู นักเรียน

เป็นฝ่ายฟังและสังเกต ในปัจจุบันนักการศึกษา จึงหันมาใช้คำว่า ชุดการเรียนรู้ (Learning Package) เพื่อย้ำถึงแนวการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางให้นักเรียนได้มีโอกาสใช้สื่อต่างๆ ในชุดการเรียนรู้ เพื่อศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งจะส่งผลให้ครูลดบทบาทในการบอกถึง และสามารถนำไปใช้ในการเรียนซ่อมเสริมด้วยตนเองได้

ลัดดา สุขปรีดี (2523: 32) ให้ความหมายชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองว่า คือ การรวบรวมสื่อการสอนสำเร็จรูปให้นักเรียนได้เรียนด้วยตนเองเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มเล็กๆ ด้วยความสะดวกสบายเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

วาสนา ขาวหา (2525: 32) กล่าวถึงชุดการเรียนการสอนว่า หมายถึง การวางแผนการเรียนการสอนโดยใช้สื่อต่างๆ ร่วมกัน (Multi Media Approach) หรือ หมายถึง การใช้สื่อประสม (Multi -Media) เพื่อสร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้อย่างกว้างขวางและเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ โดยจัดไว้เป็นชุดในลักษณะของหรือกล่อง

นิพนธ์ สุขปรีดี (2525: 74 – 75) ได้กล่าวถึงชุดการเรียนรู้ว่าเป็นการรวบรวมสื่อการเรียนสำเร็จรูปเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเองอย่างสะดวก เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ชุดการเรียนรู้จะต้องประกอบด้วยสื่อต่างๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดี โดยพิจารณาจากสื่อที่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เหมาะกับประสบการณ์ของผู้เรียน และเป็นสื่อที่จัดหาได้ไม่ลำบากนัก

บุญเกื้อ คอรวาเวช (2530: 66 – 67) ได้กล่าวถึงชุดการเรียนรู้ว่า ชุดการเรียนรู้จัดว่าเป็นสื่อประสม (Multi-media) ที่จัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียนรู้ จัดไว้เป็นชุดๆ บรรจุในของกล่องหรือกระเป๋าในการสร้างจะใช้วิธีระบบเป็นหลักจึงทำให้มั่นใจได้ว่า ชุดการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้

ยุพิน พิพิธกุล และอรพรรณ ดันบรรจง (2531: 181) ได้กล่าวถึงความหมายของชุดการเรียนรู้ว่า ชุดการเรียนการสอนรายบุคคลเป็นชุดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนด้วยตนเอง ในชุดการเรียนการสอนจะประกอบด้วย บัตรคำสั่ง บัตรกิจกรรม บัตรเนื้อหา บัตรแบบฝึกหัด หรือบัตรงานพร้อมเฉลย บัตรทดสอบพร้อมเฉลย ในชุดการเรียนการสอนนั้นจะมีสื่อการเรียนการสอนไว้พร้อม เพื่อให้ผู้เรียนใช้ประกอบการเรียนนั้นๆ

สมิท (Smith. 1973: 24 – 25) ได้อธิบายเกี่ยวกับชุดการเรียนรู้ว่า ในการใช้ชุดการเรียนรู้เราจะต้องยอมให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนข้ามชั้นชุดการเรียนรู้ในบางหน่วยได้ เมื่อผู้เรียนมีพื้นความรู้หรือสอบได้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ และจะต้องยอมให้นักเรียนได้มีโอกาสตรวจผลความก้าวหน้าของตนเองก่อนที่จะวัดผล ในการจัดกิจกรรมให้แก่ผู้เรียนนั้นจะต้องจัดหา สิ่งอำนวยความสะดวกและหาวิธีการต่างๆ ให้แก่ผู้เรียนด้วยเพื่อที่จะให้การเรียนนั้นได้บรรลุเป้าหมาย เช่น

1. ใช้สื่อหลายๆ อย่างเพื่อให้เกิดประสบการณ์ทางการเรียนดีขึ้น
2. หาวิธีการหลายๆ รูปแบบ โดยมีจุดประสงค์และกระบวนการหลายอย่าง เช่น อาจจะจัดให้เป็นไปตามขนาดของกลุ่มและจะจัดหาวิธีการที่เหมาะสมเฉพาะแต่ละกลุ่มด้วย

3. แบ่งเนื้อหาออกเป็นขั้นตอนตามลำดับความยากง่าย

4. จัดหากิจกรรมหลายๆ อย่างให้นักเรียนได้เลือก และมีส่วนร่วมในบทเรียน

นอกจากนี้ สมิทยังได้อธิบายเพิ่มเติมอีกว่าชุดการเรียนรู้ที่ดีนั้นจะต้องมีสิ่งดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เช่น มีสีสันต่างๆ มีภาพประกอบตามความจำเป็นและรวบรวมสื่อและเรื่องราวต่างๆ ใส่กล่องเล็กๆ ที่เหมาะสมจะทำให้เกิดความสะดวกสบายในการเก็บรักษาและการนำเอามาใช้อีกด้วย

ดวน (Duane. 1973: 169) กล่าวถึงชุดการเรียนรู้ว่า เป็นการเรียนรายบุคคล (Individual Instruction) อีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนได้สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนตามเป้าหมาย นักเรียนจะเรียนไปตามอัตราความสามารถ และความต้องการของตนเอง

มัวร์ (Moore. 1974: 24) กล่าวถึงชุดการเรียนรู้ว่า เป็นการศึกษารายบุคคลที่เป็นระเบียบที่นักเรียนสามารถบรรลุเป้าประสงค์ในการเรียนต่อเนื่องกันไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้สื่อและ กิจกรรมที่จัดไว้

เว็บเบอร์ (Webber. 1977: 329) กล่าวว่า การเรียนจากชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้น นักเรียนจะต้องเป็นผู้ลงมือกระทำกิจกรรมในการเรียนด้วยตนเองตลอดเวลา ดังนั้น ถ้านักเรียนยังเป็นเด็กเล็กที่ยังไม่มีวุฒิภาวะและวินัยในตนเองเพียงพอแล้ว ย่อมทำให้การเรียนไร้ประสิทธิภาพทั้งนี้เพราะเด็กอาจจะเข้าใจวัตถุประสงค์ในการเรียน ไม่เข้าใจงานที่สั่งให้ทำหรือขาดการมีส่วนร่วมอย่างแข็งแกร่งในการเรียนเพราะมีช่วงความสนใจสั้นจึงเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน

ดังนั้น ชุดการเรียนรู้เป็นนวัตกรรมที่มีการรวบรวมสื่อการสอนสำเร็จรูปหลายรูปแบบให้นักเรียนสามารถ เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เป็นรายบุคคล นักเรียนจะเรียนไปตามอัตราความสามารถ และความต้องการของตนเอง ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกและให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติกิจกรรมในชุดการเรียนรู้ ซึ่งทำให้นักเรียนได้สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนตามเป้าหมายและช่วยส่งเสริมเรื่องความรับผิดชอบให้กับนักเรียนได้

1.2 องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2518: 4) ได้จำแนกองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ไว้ 4 ส่วน คือ

1. คู่มือสำหรับครูผู้ใช้ชุดการเรียนรู้ และผู้เรียนที่ต้องการเรียนจากชุดการเรียนรู้
2. คำสั่งหรือการมอบงานเพื่อกำหนดแนวทางการเรียนให้ผู้เรียน
3. เนื้อหาสาระอยู่ในรูปของสื่อประสมและกิจกรรมการเรียนการสอนแบบกลุ่มและรายบุคคลซึ่งกำหนดไว้ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
4. การประเมินผล เป็นการประเมินผลกระบวนการ ได้แก่ แบบฝึกหัด รายงานการค้นคว้าและผลการเรียนรู้ในรูปแบบสอบถามต่างๆ ส่วนประกอบทั้งหมดจะอยู่ใน

กล่องหรือซองโดยจัดเป็นหมวดหมู่ เพื่อสะดวกในการใช้

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2530: 71) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ว่า สามารถจำแนกได้ 4 ส่วนด้วยกัน คือ

1. คู่มือ เป็นคู่มือสำหรับผู้เรียน ภายในจะมีคำชี้แจงถึงวิธีการใช้ชุดการเรียนรู้อย่างละเอียด อาจทำเป็นเล่มหรือแผ่นพับก็ได้
2. บัตรคำสั่ง หรือคำแนะนำ เป็นส่วนที่บอกให้ผู้เรียนดำเนินการเรียนหรือประกอบกิจกรรมแต่ละอย่างตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย คำอธิบายเรื่องที่จะศึกษาคำสั่งให้ ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมและการสรุปบทเรียน บัตรนี้นิยมใช้กระดาษแข็งตัดเป็นบัตรขนาด 6×8 นิ้ว
3. เนื้อหาสาระและสื่อ จะบรรจุไว้ในรูปของสื่อของสอนต่างๆ อาจประกอบด้วยบทเรียนโปรแกรม สไลด์ แผ่นภาพ หุ่นจำลอง ฯลฯ ผู้เรียนจะศึกษาจากสื่อการสอนต่างๆ ที่บรรจุอยู่ในชุดการเรียนรู้ตามบัตรคำสั่งที่กำหนดไว้
4. แบบประเมินผล ผู้เรียนจะทำการประเมินผลความรู้ของตนเองก่อนและหลังเรียน แบบประเมินผลอาจเป็นแบบฝึกหัดให้เติมคำลงในช่องว่าง เลือกคำตอบที่ถูก จับคู่ดูผลจากการทดลองหรือทำกิจกรรม ฯลฯ

กิดานันท์ มลิทอง (2531: 181) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. คู่มือ สำหรับผู้สอนในการใช้ชุดการเรียนรู้และสำหรับผู้เรียนในชุดการเรียนรู้
2. คำสั่ง เพื่อกำหนดแนวทางในการเรียน
3. เนื้อหาสาระบทเรียน จะจัดอยู่ในรูปของสื่อต่างๆ เช่น สไลด์ เทป ฯลฯ
4. กิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการกำหนดกิจกรรมให้ผู้เรียนทำรายงานหรือค้นคว้าต่อจากที่เรียนไปแล้ว
5. การประเมินผล เป็นแบบทดสอบที่เกี่ยวกับเนื้อหาของบทเรียนนั้น

1.3 แนวคิดและหลักการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การนำระบบชุดการเรียนรู้มาใช้ในระบบการศึกษานั้นมีผู้เสนอแนวคิด ดังนี้ (สันทัต ภิบาลสุข และพิมพ์ใจ ภิบาลสุข. 2525: 193 – 195)

1. แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล

ตามหลักจิตวิทยานักเรียนมีความแตกต่างกันในด้านต่างๆ อาทิ เช่น ความสามารถ สถิติปัญญา ความต้องการ ความสนใจ ร่างกาย อารมณ์ สังคมและอื่นๆ นักการศึกษาได้นำหลักจิตวิทยามาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล วิธีการที่เหมาะสมที่สุด คือ การจัดการสอนรายบุคคล หรือการศึกษาตามเอ็กต์ภาพ การศึกษาโดยเสรีและการศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งล้วนแต่เป็นวิธีการสอนที่เปิดโอกาส

ให้นักเรียนมีอิสระในการเรียนตามสติปัญญา ความสามารถและความสนใจโดยมีครูคอยแนะนำช่วยเหลือตามความเหมาะสม

2. แนวคิดที่พยายามจะเปลี่ยนการเรียนการสอนไปจากเดิม

การเรียนการสอนแต่เดิมที่เคยยึดครูเป็นแหล่งความรู้หลัก ในปัจจุบันได้เปลี่ยนมาเป็นการจัดประสบการณ์ให้นักเรียนได้เรียนด้วยตนเอง โดยแหล่งความรู้จากสื่อการสอนแบบต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยวัสดุ อุปกรณ์และวิธีการ การนำสื่อการสอนมาใช้ จะต้องจัดให้ตรงเนื้อหาและประสบการณ์ตามหน่วยการสอนของวิชาต่างๆ โดยนิยมจัดในรูปของชุดการเรียน การเรียนด้วยวิธีนี้ครูจะช่วยถ่ายทอดความรู้ให้นักเรียนเพียงหนึ่งในสามของเนื้อหาทั้งหมด ส่วนอีกสองในสามนักเรียนจะศึกษาด้วยตนเองจากที่ครูเตรียมไว้ให้ในรูปของชุดการเรียนและที่ครูชี้ทางให้

3. แนวคิดในเรื่องการใช้สื่อการสอนต่างๆ ได้เปลี่ยนและขยายตัวออกไป

ในอดีตนั้น การผลิตและการใช้สื่อการสอน มักออกมาในรูปต่างคนต่างผลิต วัสดุต่างใช้เป็นสื่อเดี่ยวๆ มิได้มีการจัดระบบการใช้สื่อหลายอย่างมาผสมผสานกันให้เหมาะสมและใช้เป็นแหล่งความรู้สำหรับนักเรียนแทนการใช้ครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ นักเรียนตลอดเวลา แนวโน้มใหม่จึงเป็นการผลิตสื่อการสอนแบบประสมให้เป็นชุดการเรียน อันจะมีผลต่อการใช้จากการใช้สื่อ “เพื่อช่วยครูสอน” คือ ครูเป็นผู้หยิบใช้อุปกรณ์ต่างๆ มาเป็น การใช้สื่อการสอน “เพื่อช่วยนักเรียน” คือ ให้นักเรียนหยิบและใช้สื่อการสอนต่างๆ ด้วยตัวของนักเรียนเองโดยอยู่ในรูปของชุดการเรียน

4. แนวคิดเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน และนักเรียนกับสภาพแวดล้อม ในอดีตความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในห้องเรียน มีลักษณะเป็นทางเดียว คือครูเป็นผู้นำและนักเรียนเป็นผู้ตาม ครูมิได้เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี นักเรียนจะมีโอกาสพูดก็ต่อเมื่อครูให้พูด การตัดสินใจของนักเรียนส่วนใหญ่มักจะตามครู นักเรียนเป็นฝ่ายเอาใจครูมากกว่าครูเอาใจนักเรียน ในส่วนที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียนนั้นแทบไม่มีเลย เพราะครูส่วนใหญ่ไม่ชอบให้นักเรียนคุยกัน นักเรียนจึงไม่มีโอกาสฝึกฝนทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ เชื่อฟังและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น นอกจากนี้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับสภาพแวดล้อมก็มักอยู่กับซอส์ก กระดานดำ และแบบเรียนในห้องแคบๆ ครูไม่เคยพานักเรียนออกไปสู่สภาพภายนอกโรงเรียน แนวโน้มปัจจุบันและอนาคตของกระบวนการเรียน จึงต้องนำกระบวนการกลุ่มจึงเป็นแนวคิดทางพฤติกรรมศาสตร์ ซึ่งนำมาสู่การจัดระบบการผลิตสื่อการสอนออกมาในรูปของชุดการเรียน

5. แนวคิดในการนำจิตวิทยาการเรียนรู้มาจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ โดยจัดสภาพออกมาเป็นการสอนแบบโปรแกรม ซึ่งหมายถึงระบบการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียน

5.1 ได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยตนเอง

5.2 มีทางทราบว่า การตัดสินใจหรือการทำงานของตนถูกหรือผิดอย่างไร

5.3 มีการเสริมแรงทางบวกที่ทำให้นักเรียนภาคภูมิใจได้ทำถูกหรือคิดถูก อันจะทำให้กระทำพฤติกรรมนั้นซ้ำอีกในอนาคต

5.4 ได้เรียนรู้ไปที่ละขั้นตอนตามความสามารถและความสนใจของนักเรียนเองโดยไม่ต้องมีผู้มาบังคับ

การจัดสภาพการณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ดังกล่าว จะต้องมียุทธวิธีช่วยให้บรรลุจุดหมายปลายทางโดยใช้ชุดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือสำคัญ

ธีรชัย ปุณณโชติ (2537) ได้กล่าวถึงแนวความคิดในการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองว่าอาศัยหลักการทางจิตวิทยาการเรียนรู้ของสกินเนอร์ (Skinner) และธอร์นไดค์ (Thorndike) สรุปได้ดังนี้

ทฤษฎีการเรียนรู้ของสกินเนอร์ (Skinner) ที่นำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างชุดการเรียนรู้ คือ

1. เงื่อนไขของการตอบสนอง (Operand Conditioning) ได้แก่การเสริมแรง (Reinforcement) หรือการไม่เสริมแรง(Non-Reinforcement)เมื่อผู้เรียนได้ทำการตอบสนอง
2. การเสริมแรง (Reinforcement) การเสริมแรงเป็นสิ่งสำคัญต่อพฤติกรรมที่ดีควรได้รับรางวัลหรือการเสริมแรง ส่วนพฤติกรรมไม่ดีก็ไม่สนับสนุนให้เกิดอีกต่อไปโดยละเว้นไม่ให้เกิดการเสริมแรงนั้น ในการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ การรู้ผลการเรียนหรือรู้คำตอบ (Knowledge of Results) เป็นตัวเสริมแรงอย่างหนึ่งและการเสริมแรงนั้นต้องกระทำทันทีทันใด
3. การดัดรูปพฤติกรรม (Shaping) พฤติกรรมการเรียนรู้บางอย่างจะมีความซับซ้อนมาก ประกอบด้วยขั้นต่างๆ ต่อเนื่องกันไป การดัดรูปพฤติกรรมก็ต้องรู้ว่ขั้นสุดท้ายให้เป็นในทางที่ต้องการ

ทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ (Thorndike) ที่นำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างชุดการเรียนรู้ คือ

1. กฎแห่งผล (Law of Effect) คือการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้า (Stimulus) และการตอบสนอง (Response) ถ้าผู้เรียนตอบสนองแล้วได้รับผลที่สมประสงค์ การตอบสนองนั้นๆ ก็มีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นอีก ตรงกันข้ามถ้าผู้เรียนตอบสนองแล้วได้รับความไม่สบายใจความไม่สมประสงค์การตอบสนองนั้นๆ ก็มีแนวโน้มว่าจะไม่เกิดขึ้นอีก
2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercises) คือการที่บุคคลได้มีโอกาสกระทำซ้ำๆ ในพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง จะทำให้พฤติกรรมนั้นๆ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
3. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) คือ การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ดีเมื่อผู้เรียนพร้อมที่จะเรียน

ดังนั้น ชุดการเรียนรู้ถือเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมในการเรียนรู้ เน้นการเรียนรู้ด้วยตัวนักเรียนเองเป็นผู้กระทำ ผู้เรียนมีโอกาสในการแสดงออกทางความคิดอย่างอิสระได้ฝึกหัดเพิ่มเติม ครูเป็นผู้จัดประสบการณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้เป็นการช่วยส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความรับผิดชอบให้แก่นักเรียน

1.4 ปรัชญาของชุดการเรียนรู้

นิรมล ศตวุฒิ (2526: 14) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนแบบชุดการเรียนรู้ย่อมอยู่บนรากฐานปรัชญาดังต่อไปนี้

1. ในการจัดการเรียนการสอน จะต้องให้สอดคล้องกับบุคลิกภาพ ความสามารถและความต้องการที่มีลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล
2. นักเรียนมีโอกาสได้รับความรู้หลายๆ ทาง และจะรู้ล่วงหน้าว่าเขาจะต้องทำอะไร และจะได้รับการพิจารณาตัดสินผลการเรียนด้วยวิธีใด มีส่วนร่วมในกิจกรรมและประเมินผลตัวเองใช้เวลาในการเรียนอย่างเพียงพอจนประสบความสำเร็จในการเรียน เพื่อว่า จะไม่ต้องพบกับความผิดหวัง และได้รับการสนับสนุนในด้านกำลังใจ
3. ครูจะต้องจัดให้นักเรียนได้รับรู้วิธีการเรียนด้วยตนเอง และวิธีการเรียนจากนวัตกรรมหลายๆ ประเภท ตลอดจนความพร้อมที่จะเรียนเมื่อใด และในสถานที่ใดก็ได้
4. นักเรียนจะต้องค้นพบด้วยตนเอง และรู้จักตนเองโดยการจัดโปรแกรมการเรียนให้มีทางเลือกหลากหลาย จนกระทั่งนักเรียนแต่ละคนสามารถตระหนักถึงความสนใจ มีความสามารถพิเศษของตัวเอง และมีความคิดสร้างสรรค์
5. ในเรื่องคุณค่าของการเรียนรู้ ไม่ว่าจะเรียนรู้เนื้อหาในสาขาวิชาใดก็ตาม นักเรียนจะต้องได้รับการสนับสนุนให้เห็นความสำคัญของการนำเนื้อหาไปใช้ในกิจกรรมต่างๆ ของสังคม
6. นักเรียนจะต้องมีระเบียบวินัยในตนเอง ความรับผิดชอบการเรียนรู้และในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ของสังคม

คาร์ดาเรลลี (Cadarelli. 1973: 150) ได้กล่าวถึง ปรัชญาในการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมว่า

1. นักเรียนจะได้รับการเรียนตามเอกัตภาพ โดยขึ้นอยู่กับความต้องการ ความสนใจและความสามารถของตนเอง
 2. บทบาทของครู คือ เป็นผู้วินิจฉัยวางเงื่อนไข ได้รับความสนใจและให้ความสะดวกสบายแก่นักเรียน
 3. บทบาทของนักเรียนจะเป็นผู้มีอิสระที่จะเลือกตัดสินใจยอมรับและตอบสนองสำหรับการศึกษาของตนเอง
 4. บรรยากาศของห้องเรียนจะต้องสะดวกสบาย เน้นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การค้นคว้าสำรวจ การปฏิสัมพันธ์เพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามขึ้นหลายๆ ด้าน
- ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนแบบชุดการเรียนรู้จะมีความเชื่อในเรื่องความจำเป็นที่นักเรียนจะต้องค้นพบด้วยตนเอง เรียนตามความสามารถ ความสนใจ ความต้องการของตนเองเป็นการฝึกความรับผิดชอบในการเรียน ความมีวินัยในตนเอง

1.5 วัตถุประสงค์ในการสร้างชุดการเรียนรู้

สมหญิง กลั่นศิริ (2523: 59) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการสร้างชุดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. เพื่อใช้สอนเนื้อหา บทเรียน ตามหลักสูตรของการศึกษาในระบบ
2. เพื่อเป็นเครื่องอำนวยความสะดวกในการสอนของครู
3. เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนครู เนื่องจากนักเรียนสามารถเรียนจากชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองหรืออาศัยความช่วยเหลือจากครูเพียงเล็กน้อย ทำให้ครูคนหนึ่งสอนนักเรียนได้จำนวนมาก
4. เพื่อช่วยในการศึกษามวลชนทั้งในและนอกระบบ เพราะชุดการเรียนรู้สามารถนำไปใช้ได้ทุกสถานที่และเวลา

โดยสรุป ชุดการเรียนรู้เป็นเครื่องช่วยอำนวยความสะดวกในการสอนสามารถใช้ในสถานที่ต่างๆ ช่วยประหยัดเวลา แรงงานและนำไปปรับปรุงวิธีสอนของครูเพื่อให้นักเรียนเรียนตามความสามารถของตนเอง เป็นการฝึกความรับผิดชอบระเบียบวินัยในตนเองของนักเรียน

1.6 ลักษณะของชุดการเรียนรู้ที่ดี

นิพนธ์ สุขปรดี (2519: 67 – 68) ได้กล่าวถึง ลักษณะของชุดการเรียนรู้ที่ดีว่าควรมีลักษณะดังนี้

1. เป็นชุดการเรียนรู้ที่เหมาะสมตรงตามจุดหมายที่ตั้งไว้มากที่สุด
2. เหมาะสมกับประสบการณ์เดิมของนักเรียน
3. สื่อที่ใช้สามารถสร้างความสนใจของนักเรียนได้เป็นอย่างดี
4. มีคำแนะนำและวิธีการใช้อย่างละเอียด ง่ายต่อการใช้
5. มีวัสดุ อุปกรณ์ในการเรียนการสอนทั้งหมดที่กำหนดไว้ในบทเรียนอย่างครบถ้วน
6. ได้มีแบบทดสอบและปรับปรุงให้ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ
7. มีความคงทนต่อการเก็บและการหยิบใช้

ดังนั้น ชุดการเรียนรู้ที่ดีควรจะเป็นสื่อที่จะช่วยส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความรับผิดชอบของนักเรียนในการเรียนเรื่องต่างๆ ได้

1.7 ขั้นตอนในการสร้างชุดการเรียนรู้

ชุดการเรียนรู้มีแนวการสร้าง ดังนี้ (กาญจนา เกียรติประวัติ. 2524: 176 – 178)

1. เลือกเรื่อง เรื่องที่จะต้องมีปัญหาในการสอนด้วยวิธีอื่นๆ จึงจะมีคุณค่าพอสำหรับการสร้าง
2. พัฒนาเรื่อง เพื่อยั่วให้นักเรียนเกิดความสงสัยในคำตอบ วิธีนี้เป็นวิธีสร้างความสนใจให้แก่เด็กได้ดี ข้อสำคัญปัญหานั้นจะต้องสัมพันธ์กับจุดสำคัญที่ครูต้องการสอน

3. กำหนดเนื้อหา ครูกำหนดเนื้อหาสาระจากการศึกษาขอบเขตของหลักสูตร จะทำให้ครูรู้ระยะเวลาของการสอนว่า ควรเน้นย้ำรายละเอียดเพียงใด

4. เขียนสัปดาห์ หรือหลักการของเรื่อง เพื่อเป็นหลักในการจัดกิจกรรมและการตั้งคำถามของครู ครูที่สอนโดยคำนึงถึงหลักการและสัปดาห์ของเรื่องเท่ากับส่งเสริมให้นักเรียนคิดเป็นด้วย

5. เขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม แล้วเรียงลำดับก่อนหลังโดยเริ่มจากสิ่งที่จะต้องสอนก่อน

6. ระบุวิชาที่จะนำมาสัมพันธ์หรือบูรณาการกันได้ จะช่วยในการคิดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ส่งเสริมความคิดของนักเรียนให้กว้างขวางออกไปในเชิงบูรณาการ

7. คำนึงถึงจิตวิทยาพัฒนาการของนักเรียนแต่ละระดับมีช่วงความสนใจต่างกันลักษณะกิจกรรมที่จัดจะต้องคำนึงถึงวัยของนักเรียนด้วย

8. วิเคราะห์งาน โดยนำจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมแต่ละข้อมาวิเคราะห์กิจกรรมที่ครูและนักเรียนจะต้องทำตลอดจนกำหนดสื่อที่จำเป็น แล้วเรียงลำดับกิจกรรมดังกล่าว การกำหนดกิจกรรมต้องกำหนดให้ชัดเจน วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบให้วงเล็บหมายเลขไว้

9. รายการอุปกรณ์ เอกสารประกอบการเรียน ควรมีหมายเลขกำกับเพื่อสะดวกต่อการหยิบใช้สิ่งที่หาได้จากตู้วิทยาศาสตร์หรือลำบากต่อการบรรจุเข้าแฟ้ม ควรระบุไว้เป็นอุปกรณ์ส่วนที่ครูต้องหามาเพิ่มเติมก่อนสอน แผนภูมิใหญ่ควรหาวิธีพับเก็บให้เรียบร้อยสวยงาม

10. การวัดผล จะต้องใช้วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมเป็นหลัก วัดพฤติกรรมที่คาดหวังเป็นสำคัญ พยายามออกแบบการวัดผลให้นักเรียนวัดกันเองและตรวจคำตอบได้

11. กิจกรรมสำรอง จัดไว้สำหรับซ่อมพื้นฐานที่จำเป็น ของเด็กเรียนอ่อนและเสริมความรู้ของเด็กที่เรียนรู้ สิ่งเหล่านี้มีผลต่อการรักษาวินัยของห้องเรียนด้วย

12. คู่มือการใช้ชุดการเรียน

13. แฟ้ม กล่อง สำหรับบรรจุชุดการเรียน ควรมีขนาดมาตรฐานเพื่อสะดวกในการจัดและวางและการใช้ โดยถือหลักประโยชน์ ประหยัด คงทนและภูมิฐาน

14. การทดลองใช้ เมื่อสร้างเสร็จแล้ว ควรได้มีการทดลองใช้กับนักเรียนในระดับที่ต้องการอ่าน เพื่อการปรับปรุง แก้ไขก่อนนำไปใช้จริง ครูควรบันทึกข้อดี ข้อบกพร่องลงในแบบบันทึกในคู่มือครูในการใช้แต่ละครั้งด้วย

สุนันท์ ปัทมาคม (วัชรินทร์ บุญมาทิต. 2532: 28 – 29 ; อ้างอิงจาก สุนันท์ ปัทมาคม. 2519) ได้กำหนดลำดับขั้นตอนในการวางแผนทำชุดการเรียนไว้ดังนี้

1. ขั้นการวางแผน

1.1 เลือกเรื่อง วิชา ชั้น

1.2 ลำดับขั้นการผลิตและวิธีการ

- 1.3 กำหนดรายละเอียด ช่วงระยะเวลาการจัดทำ
2. ขั้นตอนในการ
 - 2.1 กำหนดรายละเอียดของเนื้อหา
 - 2.2 ตั้งวัตถุประสงค์
 - 2.3 นำรายละเอียดของเนื้อหาจัดดำเนินการผลิตตามวิธีที่กำหนดไว้
 - 2.4 จัดทำสื่อต่างๆ ที่ใช้ประกอบเนื้อหา
 - 2.5 จัดทำแบบทดสอบหลังเรียน
 - 2.6 ลงมือผลิตและจัดทำเพื่อใช้ทดสอบขั้นต้น
3. การทดลอง

นำชุดการสอนที่ผลิตแล้วไปรับการทดสอบหาความบกพร่อง
4. แก้ไขจุดบกพร่อง
5. แก้ไขและลงมือผลิต เพื่อใช้ในการทดสอบจริง
6. ลงมือทดลอง
7. การเก็บรายงานผลข้อมูลในเชิงสถิติ
8. บรรจุกล่องและคำชี้แจงรายละเอียด พร้อมทั้งรายละเอียดของ

การดำเนินงาน

9. รายงานผลต่อที่ประชุมใหญ่ของการจัดการ
10. สิ้นงาน

ฮีทเธอร์ (Heathers. 1977: 344) ได้ให้ขั้นตอนสำหรับครูผู้สร้างชุดการเรียนด้วยตนเอง ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตร ตัดสินใจเลือกสิ่งที่จะให้นักเรียนได้ศึกษาแล้วจัดลำดับชั้นเนื้อหาให้ต่อเนื่องจากง่ายไปหายาก

2. ประเมินผลความรู้พื้นฐานประสบการณ์เดิมของนักเรียน
3. เลือกกิจกรรมการเรียนรู้ วิธีสอนและสื่อการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน

โดยคำนึงถึงความพร้อมและความต้องการของนักเรียน

4. กำหนดรูปแบบการเรียนรู้
5. กำหนดหน้าที่ของผู้ประสานงาน หรืออำนวยความสะดวกในการเรียน
6. สร้างแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนว่าบรรลุเป้าประสงค์ในการเรียนหรือไม่

การเรียนรู้หรือไม่

ชม ภูมิภาค (2524: 103 – 104) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างชุดการเรียน ดังนี้

1. วิเคราะห์และกำหนดความต้องการ
2. กำหนดจุดหมายและจุดมุ่งหมาย
3. ออกแบบองค์ประกอบของระบบ

4. วิเคราะห์แหล่งวิทยาการที่ต้องการแหล่งวิทยาการที่มีอยู่และข้อจำกัด
(Constraints)

5. การปฏิบัติเพื่อขจัดหรือปรับปรุงข้อจำกัด
6. เลือกหรือพัฒนาวัสดุเพื่อการสอน
7. ออกแบบการประเมินผลการกระทำของนักเรียน
8. ทำการทดสอบทดลองประเมินผลเพื่อพัฒนาและฝึกอบรมครู
9. ปรับปรุงแก้ไขและประเมินผล
10. การสร้างเป็นชุดหรือติดตั้งเพื่อใช้

สมชัย วุฒิปรีชา (สุพัตรา ชื่นเจริญ. 2546: 21; อ้างอิงจาก สมชัย วุฒิปรีชา. 2516: 128 – 129) กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้เป็นสื่อที่มีความสมบูรณ์ในตัวเองแต่ชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นจะมีประสิทธิภาพเชื่อถือได้หรือไม่ จำเป็นต้องเอาวิธีวิเคราะห์ระบบมาใช้ซึ่งวิธีวิเคราะห์ระบบเป็นกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล เรียกว่า System Approach มีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นปัญหาที่ต้องการแก้ปัญหานั้นคืออะไร
2. ขั้นกำหนดเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหานั้นโดยสามารถปฏิบัติหรือเห็นการกระทำได้
3. ขั้นการสร้างเครื่องมือกระทำหลังจากสร้างเป้าหมายแล้วเพื่อใช้วัดได้
4. ขั้นการกำหนดทางเลือกหรือวิธีแก้ปัญหานั้นเพื่อใช้ดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย
5. ขั้นทดลอง เพื่อเลือกเอาวิธีที่ดีที่สุดใช้เป็นหนทางไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้
6. ขั้นวัดและประเมินผลโดยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นมาประเมินว่าสามารถใช้ปฏิบัติงานตามเป้าหมายได้หรือไม่อย่างไร เพื่อปรับปรุงแก้ไข

สรุปได้ว่า การสร้างชุดการเรียนรู้เป็นงานที่จะต้องจัดวางแผนอย่างเป็นระบบเริ่มตั้งเป้าหมายหลักสูตร นำเป้าหมายมาวิเคราะห์แล้วนำมาสร้างเป็นจุดมุ่งหมายของชุดการเรียนรู้ จากนั้น กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ จึงลงมือสร้างชุดการเรียนรู้ เมื่อสร้างเสร็จ จึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แล้วนำไปทดลองใช้กับผู้เรียนกลุ่มเล็ก นำผลมาปรับปรุงแก้ไขแล้ว จึงนำชุดการเรียนรู้ที่แก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ในระหว่างการใช้ต้องมีการประเมินผล ปรับปรุงแก้ไขเสมอ

1.8 การหาประสิทธิภาพ

ในการหาประสิทธิภาพมีผู้ให้ความหมายไว้หลายประการ ดังนี้

อิทธิพร ศรียมก (2525: 211) กล่าวถึงการประเมินผลสื่อการสอนว่า หมายถึง การตรวจสอบคุณภาพของสื่อการสอนนั้นๆ ว่ามีคุณภาพดีเพียงใด ช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ ถ้าไม่เป็นเพราะเหตุใด ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลสื่อการเรียน

การสอนจะสามารถนำมาปรับปรุงสื่อการสอนให้มีคุณภาพต่อไป

บุญชม ศรีสะอาด (2533: 23) กล่าวถึงการหาประสิทธิภาพสื่อการสอนว่า เป็นการประเมินผลสื่อการสอนว่าสื่อการสอนมีคุณภาพและมีคุณค่าหรือไม่ ในระดับใด

สรุปได้ว่า การหาประสิทธิภาพของสื่อการสอน เป็นกระบวนการตรวจสอบ และ พิจารณาคูณค่าของสื่ออย่างมีระบบ ก่อนนำสื่อไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มี ประสิทธิภาพต่อไป

ความสำคัญของการหาประสิทธิภาพ

อิทธิพร ศรียมก (2525: 246) กล่าวถึงความสำคัญของการหาประสิทธิภาพสื่อ ว่าสื่อที่จัดทำขึ้นนั้น มีความมั่นใจว่ามีคุณภาพหรือไม่ มีความแน่ใจว่าสื่อ นั้น สามารถทำให้ การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างแท้จริงหรือไม่ และถ้าจะผลิตสื่อออกมาเป็นจำนวน มาก การทดสอบหาประสิทธิภาพจะเป็นหลักประกันว่าผลิตออกมาแล้วใช้ได้ มิฉะนั้นจะเสียเงิน เสียเวลาเปล่า เพราะผลิตออกมาแล้วใช้ประโยชน์อะไรไม่ได้

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2533: 127) กล่าวถึงการประเมินสื่อการเรียนการสอน ว่าเป็นการพิจารณาหาประสิทธิภาพและคุณภาพของสื่อการเรียนการสอน ดังนั้นการประเมินสื่อ จึงเริ่มด้วยการกำหนดปัญหา หรือคำถามเช่นเดียวกับการวิจัย ด้วยเหตุนี้การประเมินสื่อ จึงเป็น การวิจัยอีกแบบหนึ่งที่เรียกว่า การวิจัยประเมิน (Evaluation Research)

บุญชม ศรีสะอาด (2533: 23) กล่าวว่า สื่อที่แตกต่างกันอาจช่วยให้เกิด การเรียนรู้ได้ต่างกันและสื่อชนิดเดียวกันถ้าจัดทำแตกต่างกัน ก็อาจมีประสิทธิภาพในการช่วย ให้เกิดการเรียนรู้ในจุดประสงค์ และเนื้อหาสาระเดียวกันได้ไม่เท่ากัน จุดประสงค์ของการใช้สื่อ การสอนก็เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องพัฒนาและเลือก สื่อที่เหมาะสมที่สุดตามสถานการณ์นั้น เพื่อทราบว่าสื่อการเรียนการสอนมีคุณภาพและมีคุณค่า หรือไม่ ระดับใด

สรุปได้ว่า การหาประสิทธิภาพสื่อการสอน เป็นขั้นตอนที่สำคัญของการผลิตสื่อ การสอนทำให้ทราบว่าสื่อการสอนนั้นมีคุณภาพเพียงใด มีจุดเด่นจุดด้อยอย่างไร ช่วยให้ผู้บรรลุ จุดประสงค์ของการสอนมากน้อยเพียงใด ทั้งนี้ เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาให้ มีประสิทธิภาพต่อไป

ขั้นตอนการหาประสิทธิภาพ

การทดสอบหาประสิทธิภาพเป็นกระบวนการสำคัญที่จะทำให้ทราบว่าเมื่อใช้ สื่อกับนักเรียนแล้วเกิดประสิทธิผลในการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด

ฉลองชัย สุรวฒนบุรณ (2528: 214 – 215) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการทดสอบ หาประสิทธิภาพของสื่อว่าจะต้องนำไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลอง สอนจริง (Trial run) เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข เสร็จแล้วจึงดำเนินการผลิตเป็นจำนวนมาก หรือใช้สอนในชั้นเรียนตามปกติได้ การทดลองมีขั้นตอนดังนี้

1. ทดลองกับผู้เรียนแบบเดี่ยว โดยทดลองใช้กับผู้เรียน 1 คน ซึ่งมีระดับความรู้ความสามารถอ่อน ปานกลางและเก่งคำนวณหาประสิทธิภาพของสื่อแล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น
2. ทดลองกับผู้เรียนเป็นกลุ่ม ตั้งแต่ 6 – 10 คน ทั้งผู้เรียนที่เก่งและอ่อนคำนวณหาประสิทธิภาพของสื่อแล้วปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น
3. ทดลองภาคสนาม เป็นการทดลองกับนักเรียนทั้งชั้น 40 – 100 คนคำนวณหาประสิทธิภาพแล้วปรับปรุงแก้ไข ผลลัพธ์ที่ได้ควรจะใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ต่ำกว่าเกณฑ์ได้ไม่เกิน 2.5%

เกณฑ์การหาประสิทธิภาพ

การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ เป็นการคาดหมายว่า ผู้เรียนจะบรรลุจุดประสงค์ หรือเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นที่พึงพอใจของผู้ประเมิน โดยกำหนดให้เป็นเปอร์เซ็นต์ผลเฉลี่ยของคะแนน การทำงานและการประกอบกิจกรรมของผู้เรียนทั้งหมดต่อเปอร์เซ็นต์ของผลทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมด นั่นคือ E_1 / E_2 หรือประสิทธิภาพของกระบวนการ/ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

ประสิทธิภาพของกระบวนการ คือ การประเมินพฤติกรรมต่อเนื่อง (Traditional Behavior) ของผู้เรียน ได้แก่ การประเมินกิจกรรมกลุ่ม งานที่มอบหมายและกิจกรรมอื่นๆ ที่ผู้สอนกำหนดไว้

ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ คือ การประเมินพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (Terminal Behavior) โดยพิจารณาจากการสอบหลังเรียนและการสอบไล่

เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต (2528: 294 – 295) เสนอแนวทางในการหาประสิทธิภาพชุดการสอน โดยถือหลักแบบสมรรถฐาน คือ ถือเกณฑ์ 90/90 โดยใช้สูตรคำนวณหาประสิทธิภาพ ดังนี้

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

$$E_2 = \frac{\frac{\sum F}{N}}{B} \times 100$$

โดยที่	E_1 แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในชุดการสอน คือ เป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดและ/หรือประกอบกิจกรรมการเรียนรู้
	E_2 แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียนเป็นร้อยละ จากการทำแบบทดสอบหลังเรียนและ/หรือประกอบกิจกรรมหลังเรียน

$\sum x$	แทน	คะแนนรวมของผู้เรียนจากการทำแบบฝึกหัดและ/หรือการประกอบกิจกรรมการเรียนรู้
$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของผู้เรียนจากทดสอบหลังเรียนและ/หรือการประกอบกิจกรรมการเรียนรู้
N	แทน	จำนวนผู้เรียน
A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดและ/หรือกิจกรรมการเรียนรู้
B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียนและ/หรือกิจกรรมหลังเรียน

หากผู้เรียนได้คะแนนไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ จะต้องแก้ไขปรับปรุงชุดการสอนนั้นแล้วหาประสิทธิภาพใหม่อีกครั้ง ถ้ายังได้ผลต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ก็ต้องปรับปรุงแก้ไขอีกจนกว่าจะได้ผลตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

นอกจากนี้ อรรถพรณ พรสีมา (2530: 129 – 130) เสนอแนวทางการกำหนดเกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์รวมและผลลัพธ์เฉพาะจุดมุ่งหมายเป็นการประเมินผลพฤติกรรมขั้นสุดท้าย โดยพิจารณาจากคะแนนสอบหลังเรียน เกณฑ์ที่ใช้คือ E_1 / E_2 อาจเท่ากับ 80/80 หรือ 90/90 หรืออื่นๆ อีกก็ได้ แต่ถ้ากำหนดเกณฑ์ไว้ต่ำเกินไป อาจทำให้ผู้ใช้บทเรียนไม่เชื่อกุณภาพของบทเรียนการหาค่า E_1 และ E_2 อาจใช้วิธีการคำนวณหาค่าร้อยละโดยใช้สูตรต่อไปนี้

$$E_1 = \frac{\bar{X}}{A} \times 100$$

โดยที่	E_1	แทน	ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์รวม โดยคิดเป็นร้อยละ
	$\bar{X}$	แทน	คะแนนสอบหลังเรียนโดยเฉลี่ยของผู้เรียนทั้งหมด
	A	แทน	คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน

$$E_2 = \frac{\bar{F}}{P} \times 100$$

โดยที่	E_2	แทน	ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์เฉพาะจุดมุ่งหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ
	$\bar{F}$	แทน	คะแนนสอบหลังเรียนโดยเฉลี่ยของผู้เรียนทั้งหมดในแต่ละจุดมุ่งหมาย
	P	แทน	คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียนในแต่ละจุดมุ่งหมาย

นอกจากนี้ยังสามารถทดสอบประสิทธิภาพ โดยอาศัยเกณฑ์พัฒนาของผู้เรียน กล่าวคือ การทดสอบความก้าวหน้าของผู้เรียนที่เกิดจากการศึกษาบทเรียนหรือชุดการสอน โดยพิจารณาจากความแตกต่างระหว่างคะแนนสอบก่อนเรียนและคะแนนสอบหลังเรียน และพิจารณาผู้เรียนความก้าวหน้าเพียงใด หรือก้าวหน้าอีกนัยหนึ่ง คือ ความแตกต่างระหว่างคะแนนทั้งสองชุดนั้นมีนัยสำคัญที่ระดับใด ระดับนัยสำคัญที่จัดว่าใช้ได้ต้องไม่ต่ำกว่า 0.5 โดยใช้สูตร ดังต่อไปนี้

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 (\sum D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าที่ใช้ในการพิจารณาของการแจกแจงแบบที่
	D	แทน	ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
	N	แทน	จำนวนคู่
	$\sum D$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกัน เป็นรายบุคคลระหว่างคะแนนที่ได้รับจากการทดสอบ ก่อนเรียนกับทดสอบหลังเรียน
	$\sum D^2$	แทน	ผลรวมกำลังสองของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบ กันเป็นรายบุคคลระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อน กับการทดสอบหลังเรียน
df	=		N - 1

นำค่าที่ได้จากการคำนวณไปตรวจสอบในตารางการทดสอบ (t-test) ถ้าค่าที่ได้จากการคำนวณมากกว่าค่าที่ได้จากตาราง ย่อมแสดงว่าการสอนหรือสื่อนั้นมีคุณภาพ และช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้จริง (อรพรรณ พรสีมา. 2530: 129 – 130)

ดังนั้น สรุปได้ว่าการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียน จึงต้องมีเกณฑ์การประเมินประสิทธิภาพซึ่งมีแนวทางในการประเมินที่หลากหลาย เช่น มีการใช้เกณฑ์ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการกับผลลัพธ์ บางแนวการประเมินใช้การหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนทดสอบก่อนและหลังเรียนโดยเฉลี่ยคะแนน ซึ่งการจะเลือกแนวคิดใดในการกำหนดเกณฑ์การหาประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับความสอดคล้องและเหมาะสมกับกระบวนการใช้ชุดการเรียนแต่ละประเภท

การยอมรับประสิทธิภาพ

อิทธิพร ศรียมก (2525: 252) กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้ที่ผ่านกระบวนการทดสอบ ประสิทธิภาพตามขั้นตอนนั้น ตั้งแต่การทดลองแบบเดี่ยว แบบกลุ่มย่อย และแบบกลุ่มใหญ่ แล้วนำผลคะแนนมาเทียบค่าระหว่างผลของประสิทธิภาพ กับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เพื่อดูว่าจะยอมรับ ประสิทธิภาพหรือไม่ การยอมรับประสิทธิภาพ ให้ถือค่าแปรปรวน 2.5 – 5 % นั่นคือ ประสิทธิภาพของเครื่องมือไม่ควรต่ำกว่าเกณฑ์เกินกว่า 5% แต่โดยปกติจะกำหนดไว้ 2.5 % ตัวอย่างเช่น เราตั้งเกณฑ์ประสิทธิภาพไว้ 90/90 เมื่อทดลองแบบกลุ่มใหญ่ แล้วปรากฏว่าชุด การสอนนั้นมีประสิทธิภาพ 87.5/87.5 % กล่าวคือ ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้แต่เราก็คือยอมรับได้ว่า ชุดการสอนที่เราสร้างขึ้นนั้นมีประสิทธิภาพยอมรับได้

ฉลองชัย สุรวัฒนบุรณ (2528: 215) ได้เสนอเกณฑ์การประเมินประสิทธิภาพของ ชุดการเรียนรู้ที่ผลิตได้นั้น กำหนดได้ 3 ระดับ คือ

1. สูงกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของชุดการสอนสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ มีค่า เกิน 0.25 % ขึ้นไป
2. เท่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของชุดการสอนเท่ากับเกณฑ์ที่ตั้งไว้หรือสูง กว่าเกณฑ์แต่ไม่เกิน 2.5 %
3. ต่ำกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของชุดการสอนต่ำกว่าเกณฑ์ แต่มีค่า ไม่ต่ำกว่าเกิน 0.25 % ถือว่ายังมีประสิทธิภาพที่ยอมรับได้

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่าการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้เป็นการตรวจสอบหรือ ทดสอบคุณภาพของชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น โดยมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานขึ้นมาสำหรับ ทดสอบ ซึ่งจะทำให้ทราบได้ว่า ชุดการเรียนรู้ที่เราสร้างขึ้นเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่สร้างขึ้น หรือไม่ มีผลต่อผู้เรียนมากน้อยอย่างไร

ประโยชน์ของชุดการเรียนรู้

วาสนา ชาวหา (2522: 139 – 140) ได้กล่าวถึงคุณประโยชน์ของชุดการเรียนรู้ไว้ว่า

1. นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามลำพัง เป็นกลุ่มหรือรายบุคคลโดยไม่ต้อง อาศัยครูผู้สอนและเป็นไปตามความสามารถของนักเรียน ในอัตราความเร็วของแต่ละคน โดยไม่ ต้องกังวลว่าจะตามเพื่อนไม่ทัน หรือต้องเสียเวลาคอยเพื่อน
2. นักเรียนสามารถนำไปเรียนที่ใดก็ได้ตามความสะดวก
3. แก้ปัญหาการขาดแคลนครูได้ ในบางโอกาสอาจใช้ชุดการเรียนรู้นี้กับ นักเรียนเนื่องจากครูไม่เพียงพอ หรือมีความจำเป็นมาสอนไม่ได้
4. ฝึกนักเรียนให้เรียนรู้โดยการกระทำที่นอกเหนือไปจากสภาพการณ์ใน ชั้นเรียนปกติที่ปฏิบัติอยู่เป็นประจำ เป็นการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่นักเรียนอย่าง กว้างขวางและเป็นการเน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหา

วีระ ไทยพาณิชย์ (2529: 137) กล่าวว่า เมื่อนำชุดการเรียนรู้มาใช้จะทำให้มีประโยชน์ ดังนี้

1. เป็นการฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ รู้จักทำงานร่วมกัน
2. เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกวัสดุการเรียนรู้และกิจกรรมที่เขาชอบ
3. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ก้าวหน้าไปตามอัตราศักยภาพความสามารถของ

แต่ละคน

4. เป็นการเรียนที่สนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล
5. มีการวัดผลตนเองบ่อยๆ ทำให้นักเรียนรู้การกระทำของตนเองและ

สร้างแรงจูงใจ

6. นักเรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเองและมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างแท้จริง
7. เป็นการเรียนรู้ชนิด Active ไม่ใช่ Passive
8. นักเรียนจะเรียนที่ไหน เมื่อไรก็ได้ตามความพอใจของนักเรียน
9. สามารถปรับปรุงการสื่อความหมายระหว่างนักเรียนและครู

วรภา โพธิ์สัทธิ (2532: 17 – 18) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดการเรียนรู้ไว้ว่า

1. เป็นรูปแบบของการเรียนที่สอดคล้องกับหลักความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียนแต่ละคนจะเป็นตามระดับความสามารถ ความสนใจและความพร้อม อัตราความเร็วซ้ำในการเรียนเป็นเรื่องเฉพาะบุคคล

2. เนื่องจากนักเรียนต้องกระทำกิจกรรมทุกขั้นตอนด้วยตนเอง ตั้งแต่การทดสอบก่อนเรียน กิจกรรมการเรียนรู้และการทดสอบหลังเรียน จึงทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง

3. เป็นเครื่องกระตุ้นและคงไว้ ซึ่งความสนใจของนักเรียนได้เป็นอย่างดี เนื่องจากมีสิ่งเร้าที่นักเรียนจะต้องตอบสนอง และหลังจากการตอบสนองจะได้รวมผลของการกระทำทันทีจึงทำให้บทเรียนน่าสนใจและน่าติดตาม นอกจากนี้ยังเป็นการลดความตึงเครียดในการเรียนเพราะเมื่อตอบผิดก็ไม่มีใครรู้ และไม่ถูกลงโทษ

4. ช่วยให้นักเรียนปลอดจากอารมณ์ของครู

5. เมื่อครูเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนมาเป็นผู้ประสานงาน ผู้ชี้แนะและให้คำปรึกษา ทำให้ครูมีเวลาเอาใจใส่ให้นักเรียนแต่ละคนได้มากขึ้น และมีเวลาในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6. ช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนครูบางสาขาวิชา

7. ช่วยให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ได้ดี เนื่องจากมีทิศทางในการเรียนและการวัดที่แน่นอน มีการเสริมแรงเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งนักเรียนมีโอกาสประยุกต์ใช้สิ่งที่ตนได้เรียนรู้มาแล้ว

แฮริสเบอร์เกอร์ (สุนทรี หิมารัตน์. 2533: 42; อ้างอิงจาก Harrisberger. 1973: 201 – 205) ได้กล่าวถึงคุณค่าของชุดการเรียนรู้ไว้ 5 ประการ คือ

1. นักเรียนสามารถทดสอบตนเองดูก่อนว่า มีความสามารถอยู่ในระดับไหน หลังจากนั้นก็จะเริ่มต้นเรียนในสิ่งที่ตนเองไม่ทราบ ทำให้ไม่ต้องเสียเวลากลับมาเรียนในสิ่งที่นักเรียนเรียนรู้แล้ว
2. นักเรียนสามารถนำบทเรียนไปเรียนที่ไหนก็ได้ตามความพอใจ โดยไม่จำกัดเป็นเรื่องของเวลาหรือสถานที่
3. เมื่อเรียนจบแล้วนักเรียนสามารถทดสอบตัวเองได้ทันที เมื่อไรก็ได้และทราบผลการเรียนของตนเองทันทีเช่นกัน
4. นักเรียนจะมีโอกาสได้พบปะหรือกับครูมากขึ้น เพราะนักเรียนเรียนด้วยตนเอง ครูมีเวลาให้คำปรึกษากับนักเรียนที่มีปัญหาในขณะที่ใช้ชุดการเรียนด้วยตนเอง
5. นักเรียนจะได้รับคะแนนอะไรนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถของนักเรียนหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเอง ไม่มีคำว่าสอบตกสำหรับนักเรียนไม่สำเร็จ แต่จะให้นักเรียนกลับไปศึกษาในเรื่องเดิมนั้นใหม่ จนกว่าผลการเรียนจะได้ตามมาตรฐานตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

กรินวอลด์ (Grinewald. 1975: 39) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดการเรียนว่า

1. นักเรียนที่ใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองจะมีโอกาสศึกษาจากวัสดุประเภทต่างๆ ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีประสบการณ์ในหัวข้อนั้นกว้างขวาง
2. นักเรียนเห็นคุณค่าความจำเป็นของวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียน และพยายามที่จะศึกษาพิจารณาผลการเรียนของตนเองว่ารู้สิ่งใดบ้าง จะต้องศึกษาเพิ่มเติมอะไรอีก
3. สีสันต่างๆ และอุปกรณ์ที่แปลกๆ จะช่วยดึงดูดความสนใจของนักเรียน ทำให้ นักเรียนไม่เบื่อ
4. ชุดการเรียนจะมีคำแนะนำให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนแหล่งวัสดุอุปกรณ์อื่นๆ ที่จะต้องศึกษาเพิ่มเติม เช่น ห้องสมุด เป็นต้น
5. กิจกรรมใดที่นักเรียนทำได้สำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์แล้ว ย่อมก่อให้เกิดความพอใจแก่นักเรียน อันเป็นการเสริมแรงให้นักเรียนอยากศึกษาหรือกระทำกิจกรรมอื่นต่อไป

ดังนั้น ชุดการเรียนมีคุณค่าต่อการเรียนรู้เพราะเป็นสื่อที่สนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียนจะสามารถรู้ความสามารถของตนเองได้ตลอดเวลาหลังการเรียนด้วยชุดการเรียนซึ่งเป็นการกระตุ้นและพัฒนาการเรียนรู้ ต้องทำกิจกรรมทุกขั้นตอนด้วยตนเอง ใช้ความคิดและสติปัญญาของตนแก้ไขปัญหาต่างๆ ทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง

บทบาทของครูในการใช้ชุดการเรียนรู้

เฟลด์ฮูเซน และคนอื่นๆ (Feldhusen and others. 1971: 20 – 21) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูในการเรียนเป็นรายบุคคลว่าควรมีบทบาทดังนี้

1. เลือกสรร จัดแปลงหรือปรับปรุง วัสดุประกอบการเรียนและกิจกรรมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
2. คอยแนะนำช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล
3. ประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียนเกี่ยวกับพัฒนาการทางสังคม การปฏิบัติกิจกรรม

ดังนั้น ครูควรปรับปรุงกิจกรรมในชุดการเรียนรู้ให้เหมาะสมยิ่งขึ้นและฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนเป็นรายบุคคล

1.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้

งานวิจัยในประเทศ

สุมิตรา สุประดิษฐ์ ณ อยุธยา (2539: 96) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาโดยใช้ชุดการเรียนรู้กับการสอนตามคู่มือครู ผลการศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความรับผิดชอบของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เชษฐา บุญขวลิต (2540: 100) ได้ทำการวิจัยเพื่อสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการใช้เครื่องมือวัดไฟฟ้า วิชา ช 0278 ช่างเดินสายไฟฟ้าภายในอาคาร ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัย พบว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่สร้างขึ้นทั้ง 6 ชุด มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้คือ 85/85

วัลลิมา สงสุวรรณ์ (2541: 89) ได้ทำการศึกษาผลการใช้ชุดการเรียนรู้เรื่องการบวกและการลบที่มีผลต่อสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความมีวินัยในตนเอง และความคงทนในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่เรียน โดยใช้ชุดการเรียนรู้มีความคงทนในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่า นักเรียนที่เรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 แต่นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้มีวินัยในตนเองสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติอย่างไม่มีนัยสำคัญ

สุภาภรณ์ ทิพย์สุวรรณ์ (2543: บทคัดย่อ) ได้ทำการพัฒนาชุดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์แบบเรียนเป็นคู่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาปรากฏว่าชุด

การเรียนวิชาคณิตศาสตร์ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้ชุดการเรียนแบบเรียนเป็นคู่สูงกว่าการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญสถิติที่ระดับ .05 และความรับผิดชอบในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยชุดการเรียนแบบเรียนเป็นคู่สูงกว่าการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อุษารวรรณ ปาเลียะ (2544: 98) ได้ทำการพัฒนาชุดการเรียนด้วยตนเอง วิชาภาษาไทยเรื่องราชาศัพท์และคำศัพท์สำหรับพระภิกษุและสุภาพชน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาชุดการเรียนด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่องราชาศัพท์และคำศัพท์สำหรับพระภิกษุและสุภาพชน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 90/90 ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ได้ชุดการเรียนด้วยตนเองที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดได้ทั้ง 3 ชุดดังนี้ชุดที่ 1 เรื่องคำราชาศัพท์สำหรับพระมหากษัตริย์ และพระบรมวงศานุวงศ์มีประสิทธิภาพเป็น 93/91 ชุดที่ 2 เรื่องศัพท์สำหรับภิกษุ มีประสิทธิภาพเป็น 91/90 ชุดที่ 3 เรื่องถ้อยคำสำหรับสุภาพชน มีประสิทธิภาพเป็น 96/94

สุพัตรา ชื่นเจริญ (2546: 69) ได้ทำการพัฒนาชุดการเรียนด้วยตนเอง วิชาภาษาไทยเรื่องการเขียนบทร้อยกรอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพ ของชุดการเรียนด้วยตนเอง วิชาภาษาไทย เรื่องการเขียนบทร้อยกรอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85/85 ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ได้ชุดการเรียนด้วยตนเองที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดมีประสิทธิภาพเป็น 95.22/94.80 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 85/85

งานวิจัยต่างประเทศ

บรูซ (Bruce. 1972: 429 – A) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองกับการสอนแบบธรรมดาที่มหาวิทยาลัยไอโอวา พบว่า การสอนโดยใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนแบบธรรมดา

คูดนี (Cudney. 1975: 26) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดการเรียนด้วยตนเอง เพื่อฝึกทักษะการพยาบาลที่มหาวิทยาลัยเดลาแวร์ การวิจัยนี้กระทำกับกลุ่มทดลองจำนวน 25 คน จากนักศึกษาทั้งหมด 100 คน ซึ่งใช้เวลาในการเรียนนอกเวลาสัปดาห์ละ 4 วัน โดยการเรียนกับชุดการเรียนด้วยตนเองเป็นเวลา 56 ชั่วโมง ปรากฏว่า ผลการเรียนได้รับผลดีเท่ากับกลุ่มที่เรียนตามปกติเวลาเป็นเวลาสองภาคเรียน

บรอว์เลย์ (Brawlay. 1975: 4280 – A) ได้ทำการศึกษาประสิทธิภาพของการใช้สื่อการเรียนแบบสื่อประสมสอนเรื่องการบอกเวลากับเด็กเรียนช้า กลุ่มตัวอย่างได้จาก

การสุมเด็กที่เรียนช้าโดยใช้แบบสอบถาม ผลปรากฏว่ากลุ่มทดลองที่ใช้ชุดการเรียนนอกเวลา ต่อเนื่องบอร์เลย์มีผลการเรียนดีกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ใช้ชุดการเรียน

ไบรแอน และสมิท (Bryan and Smith. 1975: 24 – 25) ได้กล่าวถึง ผลการวิจัยการใช้ชุดการเรียนด้วยตนเอง ที่มหาวิทยาลัยเซาท์แคโรไลนา ในวิชาประวัติศาสตร์ ศิลปะ ใช้การทดลอง 3 ภาคเรียน ผลปรากฏว่าผู้เรียนร้อยละ 60 มีผลการเรียนสูงขึ้นกว่าเดิม ร้อยละ 95 มีความสนุกสนานในการเรียนเพิ่มขึ้น และร้อยละ 74 ชอบการเรียนด้วยชุดการเรียน มากกว่าการเรียนแบบปกติ

ฉอ (Show. 1978: 5227 – A) ใช้ชุดการเรียนจำนวน 11 ชุดในการศึกษา ผลการใช้หลักสูตรที่เน้นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่มีความสามารถต่อการแก้ปัญหาเป็น เวลา 6 เดือนหรือ 24 สัปดาห์ โดยกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองใช้เรียนในเรื่องเดียวกันแต่กลุ่ม ควบคุมจะไม่เน้นทักษะการแก้ปัญหา พบว่า คะแนนเฉลี่ยทักษะการแก้ปัญหาของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนในกลุ่มทดลองมีความสามารถ ด้านทักษะกำหนดและควบคุมตัวแปรทักษะการแปลความหมายข้อมูลและนิยามเชิงปฏิบัติการ ดีขึ้นยกเว้นทักษะการตั้งสมมติฐาน

จากงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศจะเห็นได้ว่า งานวิจัยที่ทำการพัฒนาชุดการเรียน ด้วยตนเองจะได้ชุดการเรียนที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์และสามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียน การสอนได้จริง นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน โดยใช้ชุดการเรียนและยังมีผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนสูงขึ้น และชุดการเรียนสามารถช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ครูผู้สอนด้วย

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่าน

2.1 หลักสูตรการสอนภาษาไทย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางมี ลักษณะเป็นกรอบและแนวทางในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตร โดยกำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาระดับขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการ เรียนรู้ช่วงชั้น แบ่งออกเป็น 4 ช่วงชั้น โดยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ในช่วงชั้นที่ 3 ได้ กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 3 แบ่งออกเป็น 5 สาระ ได้แก่ สาระ การอ่าน สาระการเขียน สาระการฟัง การดูและการพูด สาระหลักการใช้ภาษา สาระวรรณคดี และวรรณกรรม โดยกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้การอ่านไว้ว่า นักเรียนต้องสามารถแสดง ความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์จากเรื่องที่อ่าน ประเมินค่าทั้งข้อดีและข้อด้อยอย่างมีเหตุผลโดยใช้ แผนภาพความคิด และกระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างหลากหลาย พัฒนาความสามารถในการ อ่าน เล่าเรื่อง ย่อเรื่อง ถ่ายทอดความรู้ ความคิดจากการอ่าน ไปใช้เป็นประโยชน์ในการดำเนิน ชีวิตและใช้การอ่านในการตรวจสอบความรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สาระการอ่าน กล่าวว่า ผู้เรียนต้องสามารถแสดงความคิดเห็น

เชิงวิเคราะห์ และประเมินค่าเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผลด้วยการพูด การเขียนและการตอบ (กรมวิชาการ. 2546: 3)

2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

ความหมายของการอ่าน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2546) กล่าวว่า การอ่านเป็น กระบวนการรับสาร เริ่มจากการเห็นตัวอักษร ลำดับต่อไปจะเป็นการแปลความหมายของ ตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่มีการบันทึกไว้ การแปลความจากการอ่านต้องมีความเข้าใจ การ ประเมินค่าและการแสดงปฏิกิริยาตอบสนอง การอ่านเป็นการแปลความหมายของตัวอักษร ที่อ่านออกมาเป็นความรู้ ความคิด และเกิดความเข้าใจในเรื่องราวที่อ่าน และสามารถนำ ความรู้ความคิด หรือสาระจากเรื่องราวที่อ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

ประเทิน มหาพันธ์ (2530) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการในการแปล ความของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่มีการบันทึกไว้ รวมถึงการทำความเข้าใจความหมายเรื่อง ที่อ่านซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้เกิดความคิดรวบยอดหรือจินตนาการได้

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2534: 5) กล่าวว่า การอ่านเป็นทักษะด้านภาษา ที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ที่มีความสำคัญมากเพราะเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่เป็น รากฐานในการเรียนแต่ละสาขาวิชา เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์และความ สามารถ ของแต่ละคน เป็นทักษะที่สามารถนำไปเชื่อมโยงกับทักษะอื่นได้เพราะผู้อ่านสามารถนำข้อมูล ที่อ่านไปใช้ประโยชน์ในการสื่อสาร เช่น การพูดถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นฟัง การเขียนตำราหรือ เรื่องราวให้ผู้อื่นรับรู้ได้

สมิท (Smith. 1967: 11) ได้นิยามการอ่านไว้ว่า เป็นคำพูดที่ได้ถูกบันทึก เก็บไว้ ซึ่งบุชและเฮิบ-เนอร์ (Bush and Huebner. 1970: 254) กล่าวถึงการอ่านว่า เป็น กระบวนการของการตีความจากตัวอักษรเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน สิ่งสำคัญของการอ่านคือ ความหมายและความหมายไม่ได้อยู่กับตัวอักษรนั้นแต่เป็นผลที่เกิดจากตัวอักษรซึ่งกระตุ้น ความคิดของผู้อ่านให้สร้างความคิดรวบยอดหรือภาพต่างๆ ขึ้น กระบวนการที่จะได้ความหมาย ใหม่นี้ เกิดจากการที่ผู้อ่านให้ความหมายกับตัวอักษร นอกจากนี้ การอ่านยังเกี่ยวกับการตีความ การคิด จุดประสงค์ของผู้อ่านและการเรียบเรียงสิ่งที่อ่าน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (สำนักราชบัณฑิตยสถาน. 2539: 941) ได้ให้ความหมายไว้ว่า อ่าน หมายถึง ว่าตามตัวหนังสือ ออกเสียงตามตัวหนังสือหรือดูหรือ เข้าใจความหมายจากตัวหนังสือ สังเกตหรือพิจารณาดูเพื่อให้เข้าใจ

จากความหมายของผู้อ่าน สามารถสรุปได้ว่าการอ่าน คือกระบวนการแปลความหมาย จากตัวอักษร สัญลักษณ์ คำ วลี และประโยคจากการสื่อความหมายของผู้เขียนถึงผู้อ่าน โดย ผู้อ่านต้องแปลความหมายออกมาเป็นความคิดอย่างมีเหตุผล ตีความจากตัวอักษรที่ออกมา เป็นความคิดโดยอาศัยประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน เพื่อนำความคิดที่ได้ไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ความสำคัญของการสอนอ่านวิชาภาษาไทย

สนม ครูทเมือง (2523: 3) ได้สรุปความสำคัญของการสอนอ่านวิชาภาษาไทยไว้ดังนี้

1. ช่วยให้เกิดความเข้าใจในการติดต่อสื่อสารระหว่างคนในชาติ
2. การสอนอ่านวิชาภาษาไทย ช่วยในด้านความเจริญงอกงามของนักเรียน ทำให้นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ มีความเจริญงอกงามด้านจิตใจด้วยความสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ในสาขาวิทยาการอื่นๆ
3. ช่วยให้ผู้อ่านไม่ตกเป็นเหยื่อของบุคคล ซึ่งแสวงหาผลประโยชน์จากการโฆษณาชวนเชื่อ

นอกจากนี้ประสบการณ์ที่ได้จากการอ่าน สามารถนำมาแก้ปัญหาชีวิตได้โดยทำให้เป็นผู้ที่สามารถเข้าใจสภาพเหตุการณ์ที่เผชิญได้อย่างรวดเร็วและสามารถแก้ไขเหตุการณ์ได้ทันทั้งที่เพราะปัญหาบางอย่างอาจนำประสบการณ์จากการอ่านมาช่วยแก้ไขปัญหาก็ได้

2.3 ความมุ่งหมายในการสอนอ่านวิชาภาษาไทย

สนิท ตั้งทวี (2531: 30) มีความเห็นว่าการสอนอ่านภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษา ครูควรฝึกให้นักเรียนได้รู้จักจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว ด้วยการใช้สายตาที่แม่นยำให้รู้จักวิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่อ่านได้อย่างมีขั้นตอนและสามารถนำความรู้จากการอ่านนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพูดและการเขียนได้ดีในโอกาสต่อไป

ประกาศรี สีสอไฟ (2524: 331) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการสอนอ่านวิชาภาษาไทย ไว้ดังนี้คือ

จุดมุ่งหมายของการอ่านในใจ เพื่อรับรู้เรื่องที่อ่านสามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องได้ถูกต้องรวดเร็วเข้าใจแก่นแท้ หรือความคิดรวบยอด โดยการเขียนหรือบอกก็ได้ตีความหมายของคำและข้อความได้ตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียน อภิปรายความรู้สึก ความคิดของตนต่อเรื่องอย่างมีเหตุผลตามเกณฑ์ การวิจารณ์หนังสือ เพิ่มพูนความสามารถในการอ่านสร้างอุปนิสัยและทัศนคติต่อการอ่าน

จุดมุ่งหมายของการอ่านออกเสียง เพื่อประโยชน์ในการใช้เสียง ในการฝึกใช้เสียงสื่อสารเรื่องที่อ่านให้แก่ผู้ฟัง ทำให้ขยายรู้ได้ทั่วถึงและก่อให้เกิดความเพลิดเพลินทั้งผู้รับสารและผู้ส่งสารการเข้าใจและการจำความหมายในด้านของผู้ส่งสารจะได้รับน้อยกว่าการอ่านในใจเพราะต้องคำนึงถึงการออกเสียงไปด้วย การสอนศัพท์ทุกคำอย่างละเอียดอาจทำให้เบื่อหน่ายและขัดจังหวะในการอ่านทำให้รสของคำและความลดน้อยลงไป

จุดมุ่งหมายของการอ่านทำนองเสนาะ เพื่อได้รับรสไพเราะของวรรณคดีฝึกการเอื้อนทำนองเสนาะด้วยเสียงไพเราะ มีท่วงทำนองและลีลาถูกต้องทำให้ผู้ฟังซาบซึ้ง

สรุปได้ว่า ความมุ่งหมายในการสอนอ่านวิชาภาษาไทยนั้น มี 3 จุดมุ่งหมาย คือ การอ่านในใจ การอ่านออกเสียงและการอ่านทำนองเสนาะ ซึ่งความมุ่งหมายในการสอนอ่าน

ในแต่ละอย่างนั้นมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้อ่านเอง

2.4 การอ่านเชิงวิเคราะห์

ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์

กรมวิชาการ (2544: 208) ได้ให้ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ว่าเป็นการอ่านหนังสือแต่ละเล่มอย่างละเอียดให้ได้ความครบถ้วน แล้วจึงแยกแยะให้ได้ว่าส่วนต่างๆ นั้นมีความหมายและความสำคัญอย่างไรบ้าง แต่ละด้านสัมพันธ์กับส่วนอื่นๆ อย่างไร

ชวาล แพร์ตกุล (2520: 257) ให้ความหมายของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ว่า คือ ความสามารถในการแยกสิ่งสำเร็จรูปออกเป็นส่วนย่อยๆ ตามหลักการและกฎเกณฑ์ที่กำหนดให้เพื่อค้นหาความจริงต่างๆ ที่ซ่อนแฝงอยู่ภายในเรื่องนั้น

ประเทิน มหาจันทร์ (2530: 173) ให้ความหมายไว้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ คือ การคิดอย่างรอบคอบ โดยใช้วิจารณ์ญาณ ในการตัดสินความคิดของผู้เขียนว่าเป็นไป ในลักษณะใดมากกว่าการที่จะเห็นดีเห็นชอบไปกับความคิดของผู้เขียนโดยสิ้นเชิง

จากความหมายของการวิเคราะห์ข้างต้นพอจะสรุปได้ดังนี้ การอ่านเชิงวิเคราะห์ คือ การอ่านด้วยความพินิจพิจารณา ไตร่ตรอง แยกแยะหาเหตุผล เปรียบเทียบและสรุปเรื่องที่อ่าน พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล

2.5 ความหมายและความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์

กรมวิชาการ (2542: 12) ได้กำหนดจุดเน้นของการเรียนการสอนในคู่มือหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ว่าสิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือการจัดการการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สิ่งที่ต้องคำนึงถึงความมุ่งหวังให้นักเรียนนำความรู้ความสามารถไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง สื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพ

ครูต้องเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนด้วยการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามมาตรฐานที่กำหนดมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ด้าน คือ ความรู้ทักษะกระบวนการและคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และฝึกให้ผู้เรียนมีนิสัยและการใช้กระบวนการในการแสดงออกทุกด้าน การวิเคราะห์ วิวิจารณ์ เป็นทักษะกระบวนการพื้นฐานที่สำคัญอย่างหนึ่งใน 9 ขั้นตอน คือ

1. ตระหนักในปัญหาและความจำเป็น
2. คิดวิเคราะห์วิจารณ์
3. สร้างทางเลือกอย่างหลากหลาย
4. ประเมินและเลือกทางเลือก
5. กำหนดและลำดับขั้นตอนการปฏิบัติ
6. ปฏิบัติด้วยความชื่นชม
7. ประเมินระหว่างปฏิบัติ
8. ปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่เสมอ
9. ประเมินผลรวมเพื่อให้เกิดความภูมิใจ

จากความสำคัญดังกล่าวจะเห็นว่า ความสามารถในการวิเคราะห์กับสิ่งที่อ่านเป็นสิ่ง
ที่จำเป็นต่อบุคคลทุกระดับ เพราะการวิเคราะห์ วิจัย เป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญในการ
ดำเนินชีวิต

2.6 หลักการสร้างคำถามและการประเมินการอ่านเชิงวิเคราะห์

ชวาล แพรัตกุล (2520: 259) กล่าวถึง ความสามารถในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ
ของมนุษย์แสดงออกมาได้หลายทาง โดยมีเครื่องมือหลายชนิดที่ใช้ในการวัดตามแต่ละ
จุดประสงค์ของการวัดในการเรียนรู้โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา จึงนิยมใช้แบบทดสอบ
หลายแบบ มีการวัดและประเมินความสามารถของผู้เรียน ฉะนั้นแบบทดสอบจึงมีความสำคัญ
ในการเป็นเครื่องมือค้นคว้าพัฒนาความสามารถของผู้เรียน การอ่านเชิงวิเคราะห์การฝึก ให้
นักเรียนรู้จักคิดและตอบคำถามชนิดนี้ได้

ชวาล แพรัตกุล (2520: 259) ได้แบ่งชนิดของการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ชนิด คือ

1. การวิเคราะห์หาความสำคัญเป็นการค้นหาลักษณะที่เด่นชัดของเรื่อง
แบ่งออกเป็น 3 ชนิด

1.1 คำถามวิเคราะห์ชนิดเป็นความสามารถขั้นต้น ในการวิเคราะห์เป็น
คำถามที่ให้นักเรียนแจ้งบอกชนิด ลักษณะ ประเภทของข้อความ เรื่องราว วัตถุประสงค์ของ
เหตุการณ์และการกระทำต่างๆ ตามกฎเกณฑ์และหลักการใหม่ที่กำหนดให้ดังตัวอย่าง

คำถาม : การทดลองนี้เป็นลักษณะใด

คำตอบ : เชื่อได้ น่าสงสัย ยังไม่รัดกุม เป็นต้น

1.2 คำถามวิเคราะห์สิ่งสำคัญ เป็นคำถามที่ให้ค้นหาสิ่งที่มีความหมาย
สำคัญของเรื่องราวในแง่มุมต่างๆ ก่อนให้จับใจความสำคัญที่เป็นเนื้อหาสาระ และแก่นสารของ
เรื่องราวให้วิเคราะห์ผลลัพธ์ ผลสรุป ความเด่นชัดที่มีคุณค่าและความด้อยที่ไร้สาระหรือสิ่ง
ที่มีอิทธิพลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อเรื่องนั้นในทางใดทางหนึ่ง คำถามชนิดนี้เป็นที่ต้องการ
ของการศึกษาทุกระดับ เพราะต้องการทราบว่าผู้เรียนสามารถจับจุดสำคัญของเรื่องนั้นๆ ได้
หรือไม่หรือมีความสามารถที่จะค้นหาสิ่งเหล่านี้ได้ดีเพียงใด ดังตัวอย่าง

คำถาม : ข้อความนี้กล่าวว่าสิ่งใดสำคัญที่สุด

คำตอบ : ความเพียร ความซื่อสัตย์ ความขยัน ความอดทน เป็นต้น

1.3 คำถามวิเคราะห์เสถียร เป็นคำถามที่ฝึกให้เป็นคนมีไหวพริบ
รู้ทันคนทันเหตุการณ์

2. การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์เป็นการค้นหาความเกี่ยวข้องระหว่าง
คุณลักษณะสำคัญใดๆ ของเรื่องราวและสิ่งต่างๆ เพื่อให้รู้ว่าอะไรเกี่ยวข้องกับสิ่งใดแบ่งเป็น
8 ลักษณะดังนี้

2.1 ความสัมพันธ์ตามกัน ได้แก่ สิ่งของสองสิ่งขึ้นไปเปลี่ยนแปลงและสามารถนำการเปลี่ยนแปลงนั้นๆ มาตั้งกฎเกณฑ์หรือกำหนดแนวโน้มทำลายล้างหน้าได้ เมื่อเขียนคำถาม ให้วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ตามกันของเรื่องใดๆ มักใช้สำนวนว่า

2.1.1 คำกล่าวใดสอดคล้องกับเรื่องนี้

2.1.2 สิ่งใดจะเกิดตามมา เป็นต้น

2.2 ความสัมพันธ์กลับกัน ได้แก่ สิ่งเปลี่ยนแปลงจำนวนและขนาดตรงกันข้าม เมื่อถามแบบไม่มีความสัมพันธ์กันมักจะเขียนถามว่า

2.2.1 สิ่งใดไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้

2.2.2 สิ่งใดไม่สอดคล้องกับเรื่องนี้ เป็นต้น

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยกับส่วนย่อย เป็นการหาความเกี่ยวข้องระหว่างส่วนย่อยๆ ด้วยกันเองในแง่มุมต่างๆ เช่น

2.3.1 โคลงบทที่ 2 เกี่ยวข้องอย่างไรกับบทแรก

2.3.2 วรรคที่ 2 มีความสัมพันธ์กับวรรคที่ 3 อย่างไร

2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยกับเรื่องทั้งหมดมักเขียนคำถามสัมพันธ์ระหว่างตอนใดตอนหนึ่งของเรื่องนั้นกับเนื้อความทั้งหมดมักจะเขียนถามว่า โคลงบทที่ 3 เกี่ยวข้องกับโคลงทั้งบทอย่างไร

2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างหลายๆ ส่วนย่อยกับเรื่องทั้งหมด คำถามชนิดนี้ต้องการให้ค้นหาว่ามีส่วนย่อยใดบ้าง และมีสิ่งใดบ้างที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น

2.6 ความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องกับเรื่อง เป็นคำถามที่ให้ค้นหาความเกี่ยวข้องระหว่างเรื่องราวทั้งหมด 2 เรื่อง หรือมากกว่าโดยจะถามให้พิจารณาในแง่ความสอดคล้อง ขัดแย้ง หรือไม่เกี่ยวข้องก็ได้

2.7 คำถามกลับ เป็นคำถามที่ให้บอกตำแหน่งของความสัมพันธ์ทั้ง 7 ลักษณะข้างต้นว่าอยู่ตรงส่วนไหนของเรื่องนั้นๆ

3. วิเคราะห์หาหลักการ คือ การค้นหาโครงสร้างและระบบของวัตถุสิ่งของเรื่องราวและการกระทำต่างๆ วิธีค้นหาหลักการของเรื่องราวและสิ่งสำเร็จรูปใดๆ จะต้องเริ่มต้นด้วยการยกสิ่งสำเร็จรูปนั้นออกมาเป็นส่วนย่อยก่อน เพื่อตรวจสอบว่าส่วนย่อยนั้นทำหน้าที่และมีความสำคัญอะไรบ้าง จากนั้นก็พยายามค้นหาว่าแต่ละส่วนย่อยเหล่านั้นสามารถทำงานร่วมกันหรือเกาะกลุ่มกันเป็นเรื่องเป็นระบบอยู่ได้ก็เพราะมีกฎเกณฑ์หรือหลักการซึ่งต้องอาศัยความสามารถทั้งการวิเคราะห์ความสำคัญและความสัมพันธ์รูปแบบการวิเคราะห์หลักการ

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านเชิงวิเคราะห์

งานวิจัยในประเทศ

อภิรักษ์ อรกุล (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน

และวิธีสอนปกติพบว่า ผลสัมฤทธิ์การอ่านเชิงวิเคราะห์วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

จิรัตนดา กัวพิสมัย (2545: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแผน การสอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการศึกษา พบว่า แผน การสอนการอ่านเชิงวิเคราะห์วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83/83.29 และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.61 แสดงว่า ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 61

งานวิจัยต่างประเทศ

ซีโรต้า (Sirota. 1971) ศึกษาเรื่องการจัดโปรแกรมการอ่านหนังสือว่าจะมีผล ต่อประสิทธิภาพในการอ่านของนักเรียนหรือไม่ จากการศึกษาพบว่าโปรแกรมการอ่านที่ครูจัด ให้นักเรียนแต่ละคนมีผลต่อประสิทธิภาพการอ่านของนักเรียน กล่าวคือนักเรียนจะอ่านหนังสือ มากขึ้นและอ่านได้ดีขึ้น

เดวิดสัน (Davidson. 1971) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคำถามของครู กับคำตอบของนักเรียนในขณะที่มีกิจกรรมการอ่านแบบธรรมดาและแบบที่ใช้ความคิดในขณะที่ อ่านปรากฏว่า นักเรียนที่อ่านโดยการถูกฝึกให้คิดอยู่เสมอ นั้น จะตอบคำถามในเชิงวิจารณ์ และพอใจที่จะแสดงความคิดเห็นของตนออกมา ส่วนนักเรียนที่เรียนด้วยการอ่านแบบธรรมดา ไม่ค่อยให้ความลึกซึ้งนักและมีแนวโน้มจะตอบคำถามแบบไม่มีความคิดเชิงวิจารณ์อีกทั้งไม่ค่อย แสดงความคิดเห็นของตนออกมา

เบลล์และราทส์ (Blair and Rathes. 1978: 29 – 31) ได้ทำการศึกษา ความเข้าใจในการอ่านที่มีการวินิจฉัยโดยไม่ต้องใช้เหตุผล จุดมุ่งหมายเพื่อความแตกต่างของ ความเข้าใจในการอ่านระหว่างการระลึกได้ การวินิจฉัยขั้นต้นและการวินิจฉัยขั้นสูง กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนระดับ 5 – 6 ของโรงเรียนแห่งหนึ่งในชิคาโกจำนวน 120 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบทดสอบที่ปรับปรุงใหม่ระดับกลาง ผลปรากฏว่าคำถามที่วินิจฉัยทำให้นักเรียนมีคะแนนต่ำกว่าคำถามที่มีความหมายตามตัวอักษร นักเรียนที่ตอบคำถามที่ให้อินิจฉัยขั้นต้นและขั้นสูงทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกัน

จากงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศจะเห็นได้ว่าการอ่านเชิงวิเคราะห์มีการจัดการเรียน การสอนหลายรูปแบบ การจัดเรียนการสอนในงานวิจัยต่างๆ พบว่ามีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ และสามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้จริง นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและยัง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น การส่งเสริมให้นักเรียนสามารถอ่านคิดวิเคราะห์ได้จะช่วยให้ นักเรียนมีแนวทางในการคิดอย่างมีเหตุผลในการดำเนินชีวิตด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีวิทยา 2 ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เขตลาดพร้าว แขวงลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 18 ห้องเรียน รวมนักเรียน 980 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีวิทยา 2 ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 1 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 50 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองเป็นเนื้อหาจากหนังสือ หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร บทร้อยกรอง เพลง และปริศนาคำทาย โดยพิจารณาความยากง่ายให้อยู่ในระดับเดียวกับแบบเรียนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และมีเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การอ่านที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 ได้แก่

1. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีวิทยา 2 จำนวน 6 ชุด ประกอบด้วย

- 1.1 อ่านเชิงวิเคราะห์ เนื้อหาจากนิทาน
- 1.2 อ่านเชิงวิเคราะห์ เนื้อหาจากบทความ
- 1.3 อ่านเชิงวิเคราะห์ เนื้อหาจากบทร้อยกรอง

- 1.4 อ่านเชิงวิเคราะห์ เนื้อหาจากเพลง
- 1.5 อ่านเชิงวิเคราะห์ เนื้อหาจากข่าวหนังสือพิมพ์
- 1.6 อ่านเชิงวิเคราะห์ เนื้อหาจากปริศนา คำทาย
2. แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านเชิงวิเคราะห์
3. แบบประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

3. การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

1. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีพุทธศักราช 2544 เกี่ยวกับความคิดรวบยอดในการสอนอ่าน จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา วิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน
2. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
3. เลือกบทเรียน และทำการแบ่งเนื้อหาออกเป็นเนื้อหาย่อยๆ สำหรับสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยแบ่งออกเป็น 6 เรื่อง
 - 3.1 อ่านเชิงวิเคราะห์ เนื้อหาจากนิทาน
 - 3.2 อ่านเชิงวิเคราะห์ เนื้อหาจากบทความ
 - 3.3 อ่านเชิงวิเคราะห์ เนื้อหาจากบทร้อยกรอง
 - 3.4 อ่านเชิงวิเคราะห์ เนื้อหาจากเพลง
 - 3.5 อ่านเชิงวิเคราะห์ เนื้อหาจากข่าวหนังสือพิมพ์
 - 3.6 อ่านเชิงวิเคราะห์ เนื้อหาจากปริศนา คำทาย
4. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เพื่อพัฒนาความสามารถของนักเรียนไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้
5. ดำเนินการสร้างชุดการเรียนรู้เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ ดังนี้
 - 5.1 กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้สอดคล้องกับขั้นตอนต่างๆ ในหลักการสอนวิชาภาษาไทย
 - 5.2 กำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่กำหนดขึ้น
 - 5.3 เขียนคำชี้แจงเกี่ยวกับการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 5.4 จัดทำบัตรคำสั่ง เพื่อชี้แจงรายละเอียดให้ผู้เรียนทราบว่าจะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างไร
 - 5.5 ทำบัตรกิจกรรม บัตรเฉลยกิจกรรม บัตรเนื้อหา บัตรแบบฝึกหัด บัตรเฉลยแบบฝึกหัด บัตรแบบทดสอบ และสื่อต่างๆ ที่กำหนดไว้
6. นำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ
7. นำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความถูกต้องในด้านเนื้อหา ความเหมาะสมของรูปแบบกิจกรรมในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

และความถูกต้องของภาษา

8. ขั้นตอนการแบ่งเป็น 3 ครั้ง

8.1 การทดลองครั้งที่ 1 โดยการนำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีวิทยา 2 จำนวน 10 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้จากผู้เรียนมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

8.2 การทดลองครั้งที่ 2 เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้ นักเรียน 50 คน ให้เรียนรู้จากชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เมื่อเรียนเสร็จแต่ละชุดก็ให้ทำแบบฝึกหัดหลังเรียน (E_1) และแบบทดสอบวัดความสามารถ (E_2) แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาร้อยละของคะแนนเฉลี่ยเพื่อหาแนวโน้มของประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

8.3 การทดลองครั้งที่ 3 เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 50 คน ให้เรียนรู้จากชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้ชุดการเรียนรู้ 1 ชุด ต่อนักเรียน 1 คน นักเรียนจะต้องทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน เมื่อเรียนจบแต่ละเรื่องให้ทำแบบทดสอบวัดความสามารถ นำคะแนนที่ได้มาหาร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน (E_1) และหาร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังบทเรียน และแบบทดสอบวัดความสามารถ (E_2) ของแต่ละเรื่อง เพื่อหาแนวโน้มของประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยผู้ศึกษาค้นคว้า ได้ดำเนินการสร้าง ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบวัดทักษะปฏิบัติ
2. วิเคราะห์จุดมุ่งหมายของรายวิชา และจุดมุ่งหมายของกิจกรรมการเรียนรู้

การสอน

3. ขั้นสร้าง

ในการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก แต่ละข้อจะมีคำตอบที่ถูกเพียงคำตอบเดียว โดยสร้างให้สอดคล้องกับผล การเรียนรู้ที่จัดไว้และครอบคลุมเนื้อหาในแต่ละชุดการเรียนรู้ทั้ง 6 ชุด แบบฝึกหัดจำนวน 120 ข้อ โดยแยกเป็นชุดละ 20 ข้อ แบบทดสอบจำนวน 45 ข้อ

4. ขั้นการหาคุณภาพ

4.1 นำแบบทดสอบไปตรวจความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสม ของคำถามและความเหมาะสมทางภาษาที่ใช้เกณฑ์การให้คะแนน โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ค่าดัชนีความสอดคล้องที่มีระดับ การประเมิน 3 ระดับ ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

บันทึกผลการพิจารณาลงความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนในแต่ละข้อจากการประเมินผลของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านและนำคะแนนที่ได้มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ถ้าค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ขึ้นไปแสดงว่า ข้อคำถามนั้นเป็นลักษณะของกลุ่มพฤติกรรมนั้น ถ้าข้อคำถามนั้นมีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.5 ลงมา ข้อคำถามนั้นจะต้องถูกตัดทิ้งไป หรือปรับปรุงแก้ไขให้ค่าดีขึ้น เพื่อที่จะได้เป็นตัวแทนของลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมที่ต้องการวัดได้

4.2 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน ที่ตรวจแก้ไขแล้ว ไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีวิทยา 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 1 ห้อง นักเรียนจำนวน 50 คน

4.3 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่นักเรียนทำมาตรวจให้คะแนน โดยเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อคือ

- ข้อที่ตอบถูกต้อง ให้ 1 คะแนน
- ข้อตอบผิด ไม่ตอบหรือตอบเกิน 1 ตัวเลือก ให้ 0 คะแนน

4.4 นำผลคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์และใช้ตารางวิเคราะห์ของ จุง เดห์ ฟาน (Fan. 1952: 3 – 23)

4.4.1 วิเคราะห์ข้อทดสอบรายข้อ เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบโดยวิเคราะห์ข้อทดสอบรายข้อ โดยใช้เทคนิค 27% เลือกข้อที่มีอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป

4.4.2 วิเคราะห์ข้อทดสอบรายข้อ เพื่อหาค่าความยากง่าย (p) ของแบบทดสอบโดยวิเคราะห์ข้อทดสอบรายข้อ เลือกข้อที่มีค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ .20 - .80 ขึ้นไป

4.5 คัดเลือกข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ได้ทั้งหมดรวมทั้งหมด 120 ข้อ

4.6 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แล้ว 45 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ที่เคยเรียน เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์นี้มาแล้ว จำนวน 50 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR-20 ของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2538: 168 ; อ้างอิงจาก Kuder, Richardson)

การสร้างแบบประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการสร้างแบบประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีการประเมิน 2 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาและด้านสื่อ ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับวิธีการสร้างแบบประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
2. สร้างแบบประเมิน 2 ชุด คือ แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และแบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ โดยใช้แบบประเมินที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ 5, 4, 3, 2, 1 โดยกำหนดความหมายของคะแนนไว้ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มีคุณภาพระดับดีมาก

คะแนน 4 หมายถึง มีคุณภาพระดับดี

คะแนน 3 หมายถึง มีคุณภาพระดับพอใช้

คะแนน 2 หมายถึง มีคุณภาพระดับต้องปรับปรุง

คะแนน 1 หมายถึง มีคุณภาพระดับใช้ไม่ได้

3. นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ปรึกษาตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไข
4. นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ จำนวน 3 ท่าน ประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
5. นำผลจากการประเมิน มาพิจารณาค่าเฉลี่ยค่าความสอดคล้อง IOC เพื่อใช้เป็นเกณฑ์การประเมินคุณภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีคุณภาพระดับดีมาก

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีคุณภาพระดับดี

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีคุณภาพระดับพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีคุณภาพระดับต้องปรับปรุง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีคุณภาพระดับใช้ไม่ได้

เกณฑ์ในการยอมรับว่าชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่สร้างขึ้นมีคุณภาพ ผู้ศึกษาค้นคว้ากำหนดให้มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป

6. หาค่าความเชื่อมั่นในการตรวจให้คะแนนของผู้ตรวจ 3 คน วิธีคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเคนดัล (Kendall) ที่เรียกว่า สัมประสิทธิ์ของคอนคอร์ดานซ์ (Coefficient of Concordance = W)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงทดลอง (Experiment Research) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแบบแผนการทดลองชนิด One Group Pretest – Posttest Design (อ้างอิงจาก

ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2538: 249 – 250)

แบบแผนการทดลอง

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
E	T ₁	x	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

E แทน กลุ่มทดลอง

X แทน การจัดกิจกรรมโดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

T₁ แทน การสอบก่อนการจัดกระทำทดลอง (Pre-test)

T₂ แทน การสอบหลังการจัดกระทำทดลอง (Post-test)

4.2 ดำเนินการวิจัย

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 ดำเนินการติดต่อกับผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีวิทยา 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทดลอง

1.2 การจัดตารางเวลาในการทดลอง โดยทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ใช้เวลาในการทดลองทั้งสิ้น 7 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ รวม 14 คาบ

1.3 จัดสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์

2. ขั้นทดลอง

2.1 การทดลองครั้งที่ 1 โดยการนำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีวิทยา 2 จำนวน 10 คน ทำการเรียนรู้จากชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยทำการสังเกต และสัมภาษณ์ผู้เรียน แล้วนำข้อมูลที่ได้จากผู้เรียนมาปรับปรุงแก้ไขชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อตรวจสอบหาข้อบกพร่องของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในด้านความถูกต้องของเนื้อหา ความชัดเจนของการนำเสนอเนื้อหา คุณภาพของบทเรียน และความเหมาะสม

2.2 การทดลองครั้งที่ 2 เพื่อหาแนวโน้มของประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้นักเรียน 50 คน ให้เรียนรู้จากชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้ชุดการเรียนรู้ 1 ชุด ต่อนักเรียน 1 คน นักเรียนจะต้องทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน เมื่อเรียนจบแต่ละเรื่อง

ให้ทำแบบทดสอบวัดความสามารถ นำคะแนนที่ได้มาหาร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน (E_1) และหาร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้จากการแบบทดสอบหลังบทเรียน และแบบทดสอบวัดความสามารถ (E_2) ของแต่ละเรื่อง เพื่อหาแนวโน้มของประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2.3 การทดลองครั้งที่ 3 เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 50 คน ให้เรียนจากชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้ชุดการเรียนรู้ 1 ชุด ต่อนักเรียน 1 คน นักเรียนจะต้องทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน เมื่อเรียนจบแต่ละเรื่องให้ทำแบบทดสอบวัดความสามารถ นำคะแนนที่ได้มาหาร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน (E_1) และหาร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังบทเรียน และแบบทดสอบวัดความสามารถ (E_2) ของแต่ละเรื่อง เพื่อหาแนวโน้มของประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

5. สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

5.1 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1.1 ค่าคะแนนเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) โดยคำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2538: 73)

สูตร	$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$	
เมื่อ	$\bar{X}$	แทน คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

5.1.2 หาค่าความแปรปรวนของคะแนน คำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2538: 76 – 77)

$$S^2 = \frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N - (N - 1)}$$

เมื่อ	S^2	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X^2$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	N	แทน	คะแนนเฉลี่ย

5.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

5.2.1 ค่าความยากง่าย (p)

$$P = \frac{R}{N}$$

P	แทน	จำนวนคนที่ตอบรายชื่อนั้นถูกต้อง
R	แทน	ดัชนีความยากรายข้อ
N	แทน	จำนวนคนทั้งหมด

5.2.2 ค่าอำนาจจำแนก (r)

5.2.3 ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 ของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (ล้วน สายยศ ; และ อังคณา สายยศ. 2538: 168 ; อ้างอิงจาก คูเดอร์ ริชาร์ดสัน)

$$\text{สูตร KR-20} \quad r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
	n	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือ
	q	แทน	สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่งๆ คือ 1 - P
	S_t^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนสอบของเครื่องมือทั้งฉบับ

5.2.4 ค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้สูตร IOC (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2526: 88 – 91)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อกำหนดให้	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ ลักษณะพฤติกรรม
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นในแต่ละข้อ ของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

5.2.5 การหาค่าความเชื่อมั่น ของการจัดอันดับ โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเคนดัล (Kendall) ที่เรียกว่า สัมประสิทธิ์ของคอนคอร์ดแอนด์ (Coefficient of Concordance = W ; (ลัวัน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. 2538: 176)

$$W = \frac{12S}{K^2(n^3 - n)}$$

เมื่อ	W แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของการจัดอันดับ
	S แทน	ผลรวมทั้งหมดของอันดับคะแนนของข้อคำถามแต่ละข้อ ที่เบี่ยงเบนออกจากคะแนนอันดับเฉลี่ย
	K แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ
	N แทน	จำนวนข้อคำถาม

5.3 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

5.3.1 ใช้สูตร E_1 / E_2 (เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต. 2528: 294 – 295) เพื่อทดสอบสมมติฐานว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

สูตรที่ 1

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในชุดการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ จากการทำแบบฝึกหัดและหรือ ประกอบกิจกรรมระหว่างเรียน
	$\sum X$	แทน	คะแนนรวมจากการทำแบบฝึกหัดและหรือประกอบ กิจกรรมหลังเรียน
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมการเรียนรู้
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน

สูตรที่ 2

$$E_2 = \frac{\frac{\sum F}{N}}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์(พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียนหลังจากการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้) คิดเป็นร้อยละจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนและหรือประกอบกิจกรรมหลังเรียน
	$\sum F$	แทน	คะแนนรวมจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนหรือกิจกรรมหลังเรียน
	A	แทน	คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียนและหรือกิจกรรมหลังเรียน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน

5.3.2 วิธีการทางสถิติแบบ t - test Dependent (อ้างอิงจาก ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538: 104 - 106) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ก่อนและหลังได้รับการสอนโดยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

สูตร
$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 (\sum D)^2}{N-1}}} ; \quad df = N - 1$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าที่ใช้ในการพิจารณาของการแจกแจงแบบที่
	D	แทน	ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
	N	แทน	จำนวนคู่
	$\sum D$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกันเป็นรายบุคคลระหว่างคะแนนที่ได้รับจากการทดสอบก่อนเรียนกับทดสอบหลังเรียน
	$\sum D^2$	แทน	ผลรวมกำลังสองของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกันเป็นรายบุคคลระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนกับการทดสอบหลังเรียน

บทที่ 4

ผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีวิทยา 2 ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ชุดการเรียนรู้มีจำนวน 6 ชุด ในแต่ละชุดการเรียนรู้ประกอบด้วย

1. บัตรคำสั่ง
2. บัตรเนื้อหา
3. แบบฝึกหัดพร้อมบัตรเฉลย
4. แบบทดสอบ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลข้อมูล

E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในชุดการสอน คือ เป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัด และ/หรือประกอบกิจกรรมการเรียนรู้
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวผู้เรียน เป็นร้อยละจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนและ/หรือประกอบกิจกรรมหลังเรียน
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
D	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลต่างคะแนนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
$\sum D$	แทน	ผลรวมของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบกันเป็นรายบุคคล ระหว่างคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนกับการทดสอบหลังเรียน
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาค่าแจกแจงแบบที

การพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การทดลองครั้งที่ 1

1. ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีวิทยา 2 ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ที่ไม่เคยเรียนเนื้อหาใหม่มาก่อน จำนวน 10 คน โดยใช้ชุดการเรียนรู้ 1 ชุด ต่อนักเรียน 1 คน

2. ในขณะทดลอง ผู้ศึกษาค้นคว้าจะเก็บข้อมูลด้านต่างๆ เพื่อตรวจสอบหาข้อบกพร่องของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองในด้านความถูกต้องของเนื้อหา ความชัดเจนของการนำเสนอเนื้อหา คุณภาพของบทเรียน ความเหมาะสม ผู้ศึกษาค้นคว้าทำการสังเกต และสัมภาษณ์ผู้เรียนแล้วนำข้อมูลที่ได้จากผู้เรียน มาปรับปรุงแก้ไขชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

หลังจากการทดลองครั้งที่ 1 ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาให้เหมาะสมแก่ผู้เรียน ตัดข้อที่ยากหรือง่ายเกินไปออก ทำรูปเล่มให้น่าสนใจ จัดช่องสำหรับจัดเก็บชุดการเรียนรู้ให้เป็นระเบียบเมื่อใช้เสร็จแล้วให้แข็งแรงทนทานขึ้น

การทดลองครั้งที่ 2

ผู้ศึกษาค้นคว่านำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วจากการทดลองครั้งที่ 1 มาทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 50 คน (1 ห้องเรียน) ที่ยังไม่เคยเรียนบทเรียนนี้มาก่อน ให้กลุ่มตัวอย่างเรียนจากชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้ชุด

การเรียนรู้ 1 ชุด ต่อนักเรียน 1 คน โดยดำเนินการทดลองดังนี้

1. ให้นักเรียนเรียนด้วย ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งประกอบด้วยชุดการเรียนรู้จำนวน 6 ชุด

2. ในขณะที่นักเรียนเรียนด้วยชุดการเรียนรู้จบในแต่ละชุด นักเรียนจะได้ทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน จากนั้นนำผลจากการทำแบบฝึกหัดมาตรวจให้คะแนนแล้วหาค่าคะแนนเฉลี่ย เพื่อเก็บข้อมูลไว้วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3. เมื่อนักเรียนเรียนจากชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองจบในแต่ละชุดพร้อมทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังบทเรียน นำคะแนนที่ได้มาหาร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน (E_1) และหาร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังบทเรียน (E_2) ของแต่ละเรื่อง เพื่อหาของประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์

1. ผู้ศึกษาค้นคว่านำชุดการเรียนรู้ที่ได้หาประสิทธิภาพจากการทดลองครั้งที่ 2 และปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 50 คน (1 ห้องเรียน) ที่ยังไม่เคยเรียนบทเรียนนี้มาก่อน ใช้เวลาในการทดลอง 14 คาบ คาบละ 50 นาที โดยแบ่งเป็น ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) 1 คาบดำเนินการสอน 12 คาบและทดสอบหลังเรียน (Post-test) 1 คาบ ให้กลุ่มตัวอย่างเรียนจากชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้ชุดการเรียนรู้ 1 ชุด ต่อนักเรียน 1 คน โดยดำเนินการทดลอง ดังนี้

1.1 ให้นักเรียนทำข้อสอบก่อนเรียน (Pre-test) จากนั้นเรียนชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งประกอบด้วยชุดการเรียนรู้จำนวน 6 ชุด

1.2 ในขณะที่นักเรียนเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองจะต้องทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน เมื่อเรียนจบต้องทำแบบทดสอบวัดความสามารถทางการเรียน

1.3 นำคะแนนที่ได้มาหาร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน (E_1) และหาร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังบทเรียน (E_2) ของแต่ละเรื่องเพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยจากการหาประสิทธิภาพ ชุดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีวิทยา 2 ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี โดยการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

ชุดการเรียนรู้	E_1	E_2	E_1 / E_2
ชุดที่ 1	80.10	82.80	80.10 / 82.80
ชุดที่ 2	80.50	84.00	80.50 / 84.00
ชุดที่ 3	84.70	85.00	84.70 / 85.00
ชุดที่ 4	83.40	82.60	83.40 / 82.60
ชุดที่ 5	80.80	81.20	80.80 / 81.20
ชุดที่ 6	81.60	87.60	81.60 / 87.60
รวม	81.85	84.27	81.85 / 84.27

จากตาราง 2 เห็นได้ว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน (E_1) และหาร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังบทเรียน (E_2) ของแต่ละชุด มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

การหาความสามารถทางการเรียนชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์

ในการหาความสามารถทางการเรียนชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีวิทยา 2 ผู้วิจัยได้นำเสนอดังตาราง 3

ตาราง 3 เปรียบเทียบความสามารถทางการเรียนวิชาภาษาไทย โดยใช้ชุดการเรียนรู้
วิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน
สตรีวิทยา 2 โดยการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	D	ΣD	t
ก่อนเรียน	50	20.84			
			3.18	5.25	9.81**
หลังเรียน	50	24.02			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 เห็นได้ว่า ความสามารถทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่าน
เชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ การเรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียน
มีความสามารถในการเรียนสูงขึ้น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีวิทยา 2 ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีวิทยา 2 ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีวิทยา 2 ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาครั้งนี้ทำให้ได้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อนำไปพัฒนาการเรียนการสอน วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ ใช้เป็นแนวทางในการนำนวัตกรรมทางการศึกษา มาแก้ปัญหาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย และรายวิชาอื่นๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีวิทยา 2 ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เขตลาดพร้าว แขวงลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 18 ห้องเรียน รวมนักเรียน 980 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีวิทยา 2 ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 1 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 50 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ใช้เวลาในการทดลองทั้งสิ้น 14 คาบ คาบละ 50 นาที ใช้เวลาสอนสัปดาห์ละ 2 คาบ จำนวน 7 สัปดาห์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549

4. เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองเป็นเนื้อหาจากหนังสือ หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร บทร้อยกรอง เพลง และปริศนาคำทาย โดยพิจารณาความยากง่าย ให้อยู่ในระดับเดียวกับแบบเรียนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และมีเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การอ่านที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 ได้แก่ ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีวิทยา 2 ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี จำนวน 6 ชุด ประกอบด้วย

- 4.1 อ่านเชิงวิเคราะห์ เนื้อหาจากนิทาน
- 4.2 อ่านเชิงวิเคราะห์ เนื้อหาจากบทความ
- 4.3 อ่านเชิงวิเคราะห์ เนื้อหาจากบทร้อยกรอง
- 4.4 อ่านเชิงวิเคราะห์ เนื้อหาจากเพลง
- 4.5 อ่านเชิงวิเคราะห์ เนื้อหาจากข่าวหนังสือพิมพ์
- 4.6 อ่านเชิงวิเคราะห์ เนื้อหาจากปริศนา คำทาย

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการทดลองดังนี้

การทดลองครั้งที่ 1

1. ผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีวิทยา 2 ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ที่ไม่เคยเรียนเนื้อหานี้มาก่อน จำนวน 10 คน โดยใช้ชุดการเรียนรู้ 1 ชุด ต่อนักเรียน 1 คน

2. ในขณะทดลอง ผู้ศึกษาค้นคว้าจะเก็บข้อมูลด้านต่างๆ เพื่อตรวจสอบหาข้อบกพร่องของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในด้านความถูกต้องของเนื้อหา ความชัดเจนของการนำเสนอเนื้อหาคุณภาพของบทเรียน ความเหมาะสม ผู้ศึกษาค้นคว้าทำการสังเกต และสัมภาษณ์ผู้เรียน แล้วนำข้อมูลที่ได้จากผู้เรียน มาปรับปรุงแก้ไขชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

หลังจากการทดลองครั้งที่ 1 ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ปรับปรุงแก้ไข เนื้อหาให้เหมาะสมแก่ผู้เรียน ตัดข้อที่ยากหรือง่ายเกินไปออก ทำรูปเล่มให้น่าสนใจ จัดช่องสำหรับจัดเก็บชุดการเรียนรู้ให้เป็นระเบียบเมื่อใช้เสร็จแล้วให้แข็งแรงทนทานขึ้น

การทดลองครั้งที่ 2

ผู้ศึกษาค้นคว้านำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วจากการทดลองครั้งที่ 1 มาทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 50 คน (1ห้องเรียน) ที่ยังไม่เคยเรียนบทเรียนนี้มาก่อน ให้กลุ่มตัวอย่างเรียนจากชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้ชุดการเรียนรู้ 1 ชุด ต่อนักเรียน 1 คน โดยดำเนินการทดลองดังนี้

1. ให้นักเรียนเรียนด้วย ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีวิทยา 2 ซึ่งประกอบด้วยชุดการเรียนรู้จำนวน 6 ชุด
2. ในขณะที่นักเรียนเรียนด้วยชุดการเรียนรู้จบในแต่ละชุด นักเรียนจะได้ทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน จากนั้น นำผลจากการทำแบบฝึกหัดมาตรวจให้คะแนนแล้วหาค่าคะแนนเฉลี่ย เพื่อเก็บข้อมูลไว้วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
3. เมื่อนักเรียนเรียนจากชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองจบในแต่ละชุด พร้อมกับทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังบทเรียน นำคะแนนที่ได้มาหาร้อยละของคะแนนเฉลี่ย ของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน (E_1) และหาร้อยละของคะแนนเฉลี่ย ของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังบทเรียน (E_2) ของแต่ละเรื่อง เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้ศึกษาค้นคว้านำชุดการเรียนรู้ที่ได้หาประสิทธิภาพจากการทดลองครั้งที่ 2 และปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 50 คน (1ห้องเรียน) ที่ยังไม่เคยเรียนบทเรียนนี้มาก่อน ใช้เวลาในการทดลอง 14 คาบ คาบละ 50 นาที โดยแบ่งเป็นทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) 1 คาบ ดำเนินการทดลอง 12 คาบ และทดสอบหลังเรียน (Post-test) 1 คาบ ให้กลุ่มตัวอย่างเรียนจากชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้ชุดการเรียนรู้ 1 ชุด ต่อนักเรียน 1 คน โดยดำเนินการทดลองดังนี้

1.1 ให้นักเรียนทำข้อสอบก่อนเรียน (Pre-test) จากนั้นเรียนชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งประกอบด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 6 ชุด

1.2 ในขณะที่นักเรียนเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองจะต้องทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน เมื่อเรียนจบต้องทำแบบทดสอบวัดความสามารถทางการเรียน

1.3 นำคะแนนที่ได้มาหาร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน (E_1) และหาร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังบทเรียน (E_2) ของแต่ละเรื่องเพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งผลที่ได้คือ ชุดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 81.85 / 84.26

1.4 ให้นักเรียนทำข้อสอบหลังเรียน (Post-test) เพื่อวัดความสามารถทาง การอ่านเชิงวิเคราะห์ แสดงให้เห็นว่าชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่าน เชิงวิเคราะห์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานของแบบทดสอบ คือ ค่าคะแนนเฉลี่ย
2. หาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดความสามารถทางการเรียน
3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่า

1. ได้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 6 ชุด

2. ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์

2.1 คุณภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง จากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ ด้านเนื้อหา และผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ พบว่า คุณภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก

- 2.2 ประสิทธิภาพจากการทดลองกลุ่มตัวอย่าง ได้ประสิทธิภาพดังนี้

ชุดที่ 1 มีประสิทธิภาพ 80.10 / 82.80

ชุดที่ 2 มีประสิทธิภาพ 80.50 / 84.00

ชุดที่ 3 มีประสิทธิภาพ 84.70 / 85.00

ชุดที่ 4 มีประสิทธิภาพ 83.40 / 82.60

ชุดที่ 5 มีประสิทธิภาพ 80.80 / 81.20

ชุดที่ 6 มีประสิทธิภาพ 81.60 / 87.60

แสดงให้เห็นว่าชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ ที่สร้างและพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามที่เกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 81.85 / 84.26

การอภิปรายผล

1. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการทดลองครั้งนี้ เป็นการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบใหม่ ที่ื่อนื่อนำมาจากสื่อต่างๆ นอกบทเรียน ได้แก่ นิทาน บทควมบทร้อยกรอง เพลง ข่าวและปริศนาคำทาย การสร้างชุดการเรียนรู้มีการผ่านขั้นตอนอย่างมีระบบ ได้รับการตรวจสอบแก้ไข ตามขั้นตอนสารนิพนธ์ทั้งการสังเกต สัมภาษณ์ผู้เรียน มีการจัดเรียงเนื้อหาเป็นลำดับจากง่ายไปยากเพื่อให้ผู้เรียนเรียนด้วยความเข้าใจทำให้เกิดความรู้ตามลำดับ เนื้อหาเหมาะสมต่อวัยและสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 และได้ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านเนื้อหา และด้านสื่อผลการประเมิน พบว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีการพัฒนาอย่างมีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก สามารถนำไปทดลองหาประสิทธิภาพได้

2. ผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าแสดงให้เห็นว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ ที่กำหนดไว้คือ 81.85/84.26 อาจเนื่องมาจากการนำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ไปทดลองนั้นได้ผ่านการทดลองเป็นลำดับขั้นตอน ตั้งแต่การเก็บรวบรวมข้อมูลจากสื่อต่างๆ ผ่านความเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญทั้งทางด้านเนื้อหาและด้านสื่อ สังเกต สัมภาษณ์นักเรียน นำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นเหมาะสมกับผู้เรียน มีการเลือกเนื้อหาที่นำมาใช้หลากหลายและอยู่นอกบทเรียน ได้แก่ นิทาน บทควม บทร้อยกรอง เพลง ข่าวและปริศนาคำทาย เหตุเพราะผู้วิจัยต้องการให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์แยกแยะเนื้อหา สื่อต่างๆ ที่อยู่รอบตัว นำไปสู่การแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ มีการจัดเรียงเนื้อหาเป็นลำดับเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนได้ด้วยความเข้าใจทำให้เกิดความรู้ตามลำดับ เนื้อหาเหมาะสมต่อวัยและสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2544 และมีความน่าสนใจ เนื่องจากมีรูปภาพการ์ตูนประกอบ เพื่อดึงดูดความสนใจและทำให้นักเรียนมีความสนุกสนานในการทำกิจกรรม ดัดข้อที่ยากและง่ายเกินไปออก จนในที่สุดได้นำไปทดลองจริงจึงทำให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัตรา ชื่นเจริญ (2546: 69) ที่พัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่อง การเขียนบทร้อยกรอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 อุษาวรรณ ปาลิยะ (2543: 59 – 60) ที่ได้พัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่อง ราชศัพท์และคำศัพท์สำหรับพระภิกษุและสุภาพชน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่สร้างขึ้นทั้ง 3 ชุด มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 90/90

3. ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ พบว่า ความสามารถหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อาจเนื่องมาจาก ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นเครื่องมือในการเรียนที่ก่อให้เกิดความรู้ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์เพิ่มขึ้นเพราะเป็นการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้

การสอนจากการท่องจำไปสู่การเรียนรู้แบบใหม่ การเรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการเรียนที่นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอและเรียนรู้อย่างอิสระ เนื้อหาต่างๆ ที่นำมาอยู่นอกบทเรียนที่นักเรียนไม่เคยเรียนรู้มาก่อน การเลือกได้ผ่านขั้นตอนการการสังเกต สัมภาษณ์และปรับปรุงให้เหมาะสมกับวัยและสอดคล้องกับหลักสูตรในการจัดการเรียนรู้แก่นักเรียน ลดภาระหน้าที่ ของครูผู้สอนเป็นเพียงผู้คอยให้คำแนะนำเท่านั้น หลังจากวิจัยจะเห็นได้ว่า เมื่อนักเรียนมีโอกาสในการฝึกอ่านเชิงวิเคราะห์ ฝึกคิด ฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ผู้เรียนสามารถทราบผลคะแนนที่ทำให้สามารถ ปรับปรุงแก้ไขความบกพร่องได้อย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ขึ้น นอกจากนั้น ยังถือเป็นการฝึกให้นักเรียน มีความรับผิดชอบ เพราะนักเรียนต้องเรียนรู้ ปรับปรุงและพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนที่ได้จากการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้แต่ละชุดนั้น เห็นได้ว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดที่ 5 มีประสิทธิภาพต่ำกว่าชุดการเรียนรู้ชุดอื่นๆ เนื่องจากเนื้อหาเป็นเรื่องเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข่าว ทำให้ทราบว่าในปัจจุบันนักเรียนยังขาดความสนใจในข่าวสารต่างๆ เพราะถือเป็นเรื่องที่ไกลตัวไม่จำเป็นต้องคิดวิเคราะห์ตาม และไม่สนใจอ่านข้อมูลที่มีเนื้อหา มากตรงข้ามกับชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดที่ 4 และ 6 เรื่องเพลงและปริศนาคำทาย มีประสิทธิภาพสูง เหตุเพราะนักเรียนส่วนใหญ่ ชอบอ่านเนื้อหาที่มีขนาดสั้น และเป็นเรื่องราวที่อยู่ใกล้ตัว สะท้อนให้เราเห็นว่า ในปัจจุบันนักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน และขาดความพยายามในการอ่าน โดยเฉพาะข่าวต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยจะต้องตระหนัก และหาแนวทางแก้ไขสร้างเจตคติที่ดีต่อการอ่านให้แก่ นักเรียน และส่งเสริมให้มีการฝึกทักษะ การอ่านและการคิดอย่างสม่ำเสมอต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่อาจเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้และการศึกษาวิจัยดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ครูผู้สอนควรนำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ทั้งนี้เพราะชุดการเรียนรู้นี้จะช่วยให้ครูผู้สอนสามารถพัฒนาความคิด เชิงวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้น อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนรู้ต่อไป

1.2 การที่นักเรียนทราบผลคะแนนในทันทีทันใดหลังทำแบบทดสอบ จะทำให้นักเรียนตั้งใจเรียน มีความกระตือรือร้นมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

2.1 ควรมีการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ ในระดับชั้นและเนื้อหาอื่นๆ เพื่อให้ให้นักเรียนมีทางเลือกหลากหลายในการศึกษาค้นคว้าความรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2 ควรมีการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ ในลักษณะการเขียนตอบ เพื่อให้ให้นักเรียนมีโอกาสด้านการแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ต่อเรื่องที่ตนอ่านอย่างอิสระ

2.3 ควรนำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ ไปทดลองใช้กับรายวิชาอื่นต่อไป โดยปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับกับวิชานั้นๆ

2.4 ควรศึกษาเกี่ยวกับความคงทนของการเรียนรู้และความรับผิดชอบการเรียนรู้ของผู้เรียนควบคู่การจัดกิจกรรมการสอนด้วย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2544). การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว.
- . (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 .กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว.
- . (2546). การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ: องค์การ
รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กาญจนา เกียรติประวัติ. (2524). เอกสารประกอบการสอนศึกษา 361 : ระเบียบวิธีสอนทั่วไป
กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2531). เทคโนโลยีการศึกษาร่วมสมัย. กรุงเทพฯ: ภาควิชา
โสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิรัชดา ก้าวพิสมัย. (2545). การพัฒนาแผนการสอนการอ่านเชิงวิเคราะห์วิชาภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา).
- มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ชม ภูมิภาค. (2524). เทคโนโลยีทางการสอนและการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
ประสานมิตร.
- ชวาล แพรัตกุล. (2520). เทคนิคการเขียนข้อสอบ. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2518). การปรับปรุงการสอนตามแผนจุฬา. ในเอกสารประกอบ
การประชุมการปฏิบัติตามโครงการอบรมอาจารย์. ครั้งที่ 1-4. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เชษฐา บุญขลิบ. (2540). การสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการใช้เครื่องมือวัดไฟฟ้า
วิชา ช 0278 ช่างเดินสายไฟฟ้าภายในอาคาร ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.
ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (อุตสาหกรรมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธีระชัย ปุณณโชติ. (2537). การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปเส้นทางสู่อาจารย์ 3. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเกื้อ คอระหาเวช. (2530). นวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. (2526). การทดสอบแบบอิงเกณฑ์: แนวคิดและวิธีการ.
กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ประเทิน มหาจันทร์. (2530). การสอนอ่านเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- นิพนธ์ สุขปรีดี. (2525). นวัตกรรมเทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิมพ์เกษตร.

- นิรมล ศตวุฒิ. (2526). ชุดการเรียนรู้แบบเอกัตบุคคณำจะมีบทบาทในมหาวิทยาลัยตลาด
วิชา. กรุงเทพฯ: รามคำแหง.
- ล้วน สายยศ; และ อังคณา สายยศ. (2539). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ:
สุวีรียาสาส์น.
- ลัดดา สุขปรีดี. (2523). เทคโนโลยีการสอน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิมพ์เกษตร.
- วราภา โพธิ์สัทธิ. (2532). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยและ
เจตคติต่อการสอนของนักเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่สอนโดยใช้
ชุดการเรียนรู้และการสอนตามแผนการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
เขตการศึกษาที่ 1. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- วัลลิมา สงสุวรรณ์. (2541). ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องการบวกและการลบที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน ความมีวินัยในตนเองและความคงทนในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วาสนา ชาวหา. (2525). เทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพฯ: อักษรสยามการพิมพ์.
- วีระ ไทยพาณิชย์. (2529). 57 วิธีสอน. กรุงเทพฯ: ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สนม ครุฑเมือง. (2523). การสอนทักษะการใช้ภาษาไทย การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมนึก พ่วงกลิ่น. (2537). การวัดผลการศึกษา. มหาสารคาม: ภาควิชาวัดผลและการวิจัย
การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. มหาสารคาม.
- สมพร มั่นตะสูตร. (2526). การสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สมหญิง กลั่นศิริ. (2523). เทคโนโลยีการศึกษา. นครปฐม: แผนกบริหาร สำนักงาน
อธิการบดี พระราชวังสนามจันทร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สันทัต ภิบาลสุข; และ พิมพ์ใจ ภิบาลสุข. (2525). การใช้สื่อการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2.
ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุนันท์ ปัทมาคม. (2532). ลำดับขั้นตอนในการทำงานและการวางแผนงานทำชุดการสอน.
กรุงเทพฯ: แผนกโสตทัศนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพัทธา ชื่นเจริญ. (2546). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิชาภาษาไทย เรื่องการเขียน
บรรยายกรอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การ
มัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุภาภรณ์ ทิพย์สุวรรณ. (2543). การพัฒนาชุดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์แบบเรียนเป็นคู่ ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สุมิตรา สุประดิษฐ์ ณ อยู่ธยา. (2539). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความ
 รับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา โดยใช้ชุด
 การเรียนกับการสอนตามคู่มือครู. ปริญญาโท กศ.ม. (การมัธยมศึกษา).
 กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เสาวณีย์ ลีขาบบัณฑิต. (2528). เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สถาบัน
 พระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- อภิรักษ์ อรกุล. (2543). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ วิชาภาษาไทย
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยวิธีสอนแบบ กลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนและวิธีสอนแบบปกติ.
 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
 ถ่ายเอกสาร.
- อัจฉรา ชีวพันธ์. (2526). คู่มือการสอนภาษาไทยกิจกรรมการเล่นประกอบการสอน.
 กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- อุษารวรรณ์ ปาลิยะ. (2544). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิชาภาษาไทย เรื่องราชาศัพท์
 และคำศัพท์สำหรับพระสงฆ์และสุภาพชน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. ปริญญาโท
 กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์โอเอสพรี้นติ้งเฮาส์. ถ่ายเอกสาร.
- Brawlay ,Olelta Daniels. (1975, January). A Study of Evaluate the Effects of Using
 Multi Media Instructional Modules to teacher Time –Telling to Retarded
 Learner. *Dissertation Abstracts*. 35: 4280 – A.
- Bruce, Meeks Elija. (1972, February). Learning Package Versus Conventional Method
 of Instruction. in *Dissertation Abstracts International*. 32: 429A.
- Bryan, John M.; & Smith, Jan C. (n.d.). A self Paced Art History Learning Center at
 the University at the University at South Carolina. *Audio Visual Instruction*.
 20(9): 24 – 25.
- Cadarelli,Sally M. (1973). *Individualized Instruction – Program and Materials*.
 New Jersey: Educational Technology.
- Cudney,Shirley A. (1975, November). Mediated Self – Instruction of Basic Nursing
 Skill. *Audio Instruction*. 20(9): 26 – 27.
- Duane, Jame E. (1973). *Individualized Instruction – Program and Materials*.
 New Jersey: Educational Technology Publications.
- Grinewald, Robert N. (1975, March). Peer-reduced Package for Professional
 Preparation. *Education Technology*. 15(3): 39.
- Heathers, Gien. (1977, February). A Working Definition of Individualized Instruction.
Educational Leadership. 34(5): 342 – 344.

- Herrisberger, Lee. (1973). Self – Pace Individually Presexlibed Instruction.
Personalized System of Instruction. Philippines: WA Benjamin Inc.
- Moore, Kenneth D.and JW Blankenship. (1974, March). Teaching Basic Science Skills
 though Realistic Sience Experimences in the Elementary School. *Science
 Education*. :61.
- Show , Terry J. (1978, March). The effect of Problem Solving Training in Science
 Upon Utilization of Problem Solving, Skill in Science and Social Studies.
Dissertation Abstracts International. 38: 5227 A.
- Smith, Jame E. (1973). The learning Activity Package, In *Learning Package in
 America Education*. New Jersey: Educational Technology Publications.
- Webber, George. (1977, February). The Cult of Individualized Instruction. *Educational
 Leadership*. 34 (5).

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

รองศาสตราจารย์ อัจฉรา สุขารมณ

อาจารย์สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขจรศรี ชาทิกานนท์

อาจารย์ประจำโรงเรียนมัธยมสาธิต

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ ศุภางค์ ทิฐิธรรมพิทักษ์

อาจารย์โรงเรียนสตรีวิทยา 2

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

คุณภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์

ตาราง 4 ค่าตรรกษีความสอดคล้อง (IOC) ของผลการเรียนรู้ที่คาดหวังกับเนื้อหาและวิธีการ
จัดกิจกรรม

รายการประเมิน	ผู้ประเมิน			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1. เนื้อหาสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	1	1	1	1
2. ความถูกต้องของเนื้อหา	1	1	1	1
3. การเลือกเนื้อหาเหมาะสมกับผู้เรียน	1	1	1	1
4. ความชัดเจนในการตั้งคำถาม	1	1	1	1
5. ภาษาที่ใช้ถูกต้อง ชัดเจน เข้าใจง่าย	1	1	1	1
6. ความน่าสนใจของเนื้อหา	1	1	1	1
7. ถ้อยคำสำนวนถูกต้องเหมาะสมกับผู้เรียน	1	1	1	1
8. การจัดรูปแบบชุดการเรียนรู้	1	0	1	0.67
9. ความเหมาะสมของกิจกรรม	1	1	1	1
10. ความเหมาะสมของแบบฝึกหัด	1	1	1	1

คุณภาพของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

ตาราง 5 แสดงค่าความยากง่ายและอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
วัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์

ข้อที่	ระดับความยาก (P)	อำนาจจำแนก (r)
1	0.79	0.30
2	0.71	0.21
3	0.73	0.24
4	0.76	0.24
5	0.68	0.27
6	0.76	0.24
7	0.76	0.30
8	0.76	0.30
9	0.74	0.21
10	0.74	0.21
11	0.58	0.24
12	0.71	0.21
13	0.74	0.21
14	0.65	0.21
15	0.71	0.33
16	0.67	0.42
17	0.65	0.33
18	0.76	0.24
19	0.53	0.21
20	0.61	0.36
21	0.56	0.39
22	0.71	0.27
23	0.79	0.61
24	0.53	0.33
25	0.74	0.27
26	0.71	0.27
27	0.71	0.27
28	0.65	0.21
29	0.70	0.24
30	0.67	0.36

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยจากการหาประสิทธิภาพ ชุดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่องการอ่าน
เชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีวิทยา 2 โดยการทดสอบ
ก่อนเรียนและหลังเรียน

ชุดการเรียนรู้	ก่อนเรียน E_1	หลังเรียน E_2	E_1 / E_2
ชุดที่ 1	80.10	82.80	80.10 / 82.80
ชุดที่ 2	80.50	84.00	80.50 / 84.00
ชุดที่ 3	84.70	85.00	84.70 / 85.00
ชุดที่ 4	83.40	82.60	83.40 / 82.60
ชุดที่ 5	80.80	81.20	80.80 / 81.20
ชุดที่ 6	81.60	87.60	81.60 / 87.60
รวม	81.85	84.27	81.85 / 84.27

ภาคผนวก ค

ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
การอ่านเชิงวิเคราะห์
ชุดที่ ๖ ปรีศนา คำท่าย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

โรงเรียนสตรีวิทยา ๒
ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๑. นักเรียนสามารถวิเคราะห์เนื้อเรื่องได้ถูกต้อง
๒. นักเรียนสามารถสรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
๓. นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่านเชิงวิเคราะห์

บัตรคำสั่ง

ในชุดการเรียนรู้แต่ละชุดจะมีขั้นตอนให้นักเรียนปฏิบัติดังนี้

๑. ศึกษาเนื้อหาตามที่กำหนด
๒. ทำแบบฝึกหัดพร้อมตรวจจากบัตรเฉลย
๓. ทำแบบทดสอบวัดความสามารถพร้อมกับตรวจจากบัตรเฉลย

ถ้าคะแนนไม่ถึง 80 %
ควรทบทวนคู่อีกครั้งนะคะ

บัตรเนื้อหา

การอ่านเชิงวิเคราะห์

การอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การอ่านใคร่ครวญหรือแยกออกเป็นส่วนๆ หรือแยกแยะส่วน

ต่าง ๆ ออกมาให้ถึงขั้นที่สุดที่จะทำได้ ถ้าหากเป็นงานเขียนก็แยกแยะไปตามรูปแบบของงานนั้น ให้เห็นความแตกต่าง ความกลมกลืน ข้อดี ข้อด้อย ของแต่ละส่วนนั้น

วิธีอ่านเชิงคิดวิเคราะห์

1. อ่านหนังสือเรื่องนั้นๆ อย่างละเอียดตั้งแต่ต้นจนจบ และพิจารณาหาเหตุผลประกอบ
2. อ่านหนังสืออื่นๆ ประกอบ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องก่อนที่จะประเมินค่า
3. ใช้ความรู้ ประสบการณ์ และวิจารณญาณในการแยกแยะส่วนที่ดี ส่วนที่บกพร่องอย่างมีเหตุมีผล
4. เมื่ออ่านหนังสือเรื่องนั้นๆ จบ ควรตอบตนเองได้ว่า ได้รับอะไรจากการอ่าน เช่น ได้รับ

ความรู้ ความบันเทิง ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ และเรื่องนั้น ๆ มีคุณค่าอย่างไร เป็นต้น

ความรู้พร้อมแล้วไปทำกันเลย

ปริศนาคำทาย

ปริศนาคำทาย หมายถึง ถ้อยคำที่ยกขึ้นเป็นเงื่อนไขเพื่อให้แก้ให้ทาย การเล่นทายกันมักนิยมกันในหมู่เด็กๆ หรือผู้ใหญ่ก็ยกคำทายเพื่อมาทายเด็ก เป็นการฝึกสมอง ลองปัญญาและก่อให้เกิดความบันเทิงใจด้วย การเล่นปริศนาคำทาย นอกจากจะฝึกสมองลองปัญญาแล้ว ยังฝึกให้เด็ก ๆ รู้จักจำ รู้จักสังเกต เป็นวิธีการสอนเด็กที่ชาญฉลาดอย่างยิ่ง

ปริศนาคำทายอาจแยกออกได้ตามลักษณะของเรื่องที่ทาย เช่น เรื่องเกี่ยวกับธรรมชาติ เรื่องเกี่ยวกับสัตว์ พืช เครื่องมือเครื่องใช้ อาชีพ ภาวะของคน เป็นต้น

แบบฝึกหัด

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย × คำตอบที่ถูกต้องลงในกระดาษคำตอบ

๑. อะไรเอ่ย ตัวเล็กกระจิดริด อวดฤทธิ์กับพระจันทร์

ก. แมลงทับ

ข. จิ้งหรีด

ค. หิ่งห้อย

ง. จักกะจั่น

๒. อะไรเอ่ย แปดขาเดินมา เอามือปิดหน้า หลังคามุงสังกระสี

ก. แมงมุม

ข. ปู

ค. กุ้ง

ง. เต่า

๓. อะไรเอ่ย ไกลก็ไม่ว่าง ไกลก็ไม่ว่าง เห็นไรๆ วิบ ้ว แวม ้ว

ก. ขน

ข. ขนตา

ค. คาง

ง. จมูก

๔. อะไรเอ่ย ข้างนอกประตูไม้ ข้างในประตูเหล็ก ผ้าผืนเล็กตากไม่แห้ง

ก. ปาก ฟัน ลิ้น

ข. ฟัน ปาก ลิ้น

ค. เหงือก ฟัน ลิ้น

ง. ฟัน เหงือก ลิ้น

๕. อะไรเอ่ย ขาไปสองคน พอมืดฟ้ามัวฝนกลับมาคนเดียว

ก. เงา

ข. เด็กหลบฝน

ค. คนเดินกลับบ้าน

ง. คนสองคนเดินไปด้วยกัน

๖. อะไรเอ่ย ไม้ทั้งกอ หาซื้อไม่พบ

ก. ไม้ไผ่

ข. กอหญ้า

ค. ผม

ง. ตะไคร้

๗. อะไรเอ่ย หัวลงดิน ดินชี้ฟ้า

ก. ปลาหมอ

ข. ปลาไหล

ค. ปลาตีน

ง. หอย

๘. อะไรเอ่ย หน้าแล้งอยู่ถ้ำ หน้าน้ำอยู่ดอน เกล้าผมเป็นมอญใหม่

ก. ปลาไหล

ข. หอยโข่ง

ค. หอยลาย

ง. ปูดำ

โอ้โฮ! คำถามง่ายจัง

๙. อะไรเอ่ย สองไม่ยอมตรง คนลุ่มหลงดูไม่สนุก

ก. จี๊ว

ข. ยี่เก

ค. หนึ่งทะลุ

ง. ร้าว

๑๐. อะไรเอ่ย สุกไม่รู้หอม งอมไม่รู้หล่น สุกค้ำตัน คนกินไม่ได้

ก. พระอาทิตย์

ข. พระจันทร์

ค. ดาว

ง. มะไฟ

๑๑. อะไรเอ่ย ชื่อแรกดูน่ากลัว ชื่อหลังเกลือกกลัวอยู่กับคน

ก. เสือ

ข. ไฟฉาย

ค. ผีเสื้อ

ง. ผีฟ้า

๑๒. อะไรเอ่ย ทอดแหในอากาศ คอยพิฆาตแมลง

ก. แมลงวัน

ข. นกกระเจี๊ยบ

ค. ตาข่าย

ง. แมงมุม

๑๓. อะไรเอ่ย ตาแป๊ะหลังโก่งลงน้ำไม่ขุ่น

ก. สวิง

ข. เบ็ด

ค. อวน

ง. แห

๑๔. อะไรเอ่ย หุบเท่าจาน บานเท่ากระดิ่ง

ก. กระชาด

ข. ถาด

ค. ร่ม

ง. พัด

๑๕. อะไรเอ่ย ไม่ใช่คน ไม่ใช่สัตว์ เอาชากัดแทนปาก

ก. กรรไกร

ข. ตะเกียบ

ค. ไม้จิ้มฟัน

ง. ส้อม

๑๖. อะไรเอ่ย กลางคืนหวาน กลางวันเก็บ

ก. ข้าว

ข. ดาว

ค. เมล็ดผัก

ง. ถั่ว

๑๗. อะไรเอ่ย กลางวันมีแต่ตัว มีหัวตอนกลางคืน

ก. กระสือ

ข. กระหัง

ค. หมอน

ง. ผ้าห่ม

๑๘. อะไรเอ๋ย หันหน้าเข้าหากัน ต่างคนต่างดันจนเหงื่อไหล

ก. คนเลื่อยไม้

ข. คนไถนา

ค. คนชักเย่อ

ง. คนจูงวัว

๑๙. อะไรเอ๋ย ฐอยู่ในหนอง คาบทองเอามาให้ น้ำแห้งทองหาย เป็นอะไรทายมา

ก. โคมไฟ

ข. เทียน

ค. ฐ

ง. ตะเกียง

๒๐. อะไรเอ๋ยใหญ่แสนใหญ่ ตกเท่าไรไม่ดัง

ก. พระอาทิตย์

ข. ดาว

ค. ลูกเห็บ

ง. ฝน

ปริศนาคำทาย
ไม่ยากอย่างที่คิดใช่ไหมจ๊ะ

บัตรเฉลย

๑.	ก
๒.	ข
๓.	ง
๔.	ก
๕.	ก
๖.	ก
๗.	ง
๘.	ข
๙.	ข
๑๐.	ง
๑๑.	ก
๑๒.	ง
๑๓.	ข
๑๔.	ก
๑๕.	ก
๑๖.	ข
๑๗.	ก
๑๘.	ก
๑๙.	ง
๒๐.	ก

แบบทดสอบ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย × คำตอบที่ถูกต้อง

๑. อะไรเอ่ย คำเหมือนหมีตีไม่ตาย

ก. เเงา ข. ถ่าน

ค. ตอไม้ ง. สุนัข

๒. อะไรเอ่ย สูงเทียมฟ้าต่ำกว่าหุ้ยนาคเดียว

ก. ต้นไม้ ข. ภูเขา

ค. เนินเขา ง. เครื่องบิน

๓. พระอะไรชอบเที่ยวกลางคืนดึกดื่นไม่หลับนอน

ก. พระสงฆ์ ข. พระเอก

ค. พระจันทร์ ง. พระอาทิตย์

๔. อะไรเอ่ย มะพร้าวข้าวสารคลุก เข้าไปสุกในไม้ไผ่

ก. ข้าวต้มมัด ข. ข้าวต้ม

ค. ข้าวเหนียวมูล ง. ข้าวหลาม

๕. อะไรเอ่ย น้ำขึ้นก็หด น้ำลดก็ไหล

ก. ตอ ข. ขยะ

ค. ปลา ง. เรือ

๖. อะไรเอ่ย หลังงอ ๆ กินหญ้าหมดทุ่ง

ก. จอบ ข. เขียว

ค. คราด ง. เสียม

๗. อะไรเอ่ย มาจากเมืองเจ็ก ตัวเล็กเสียงดัง

ก. ประทัด ค. วิทย์

ค. ปืน ง. โทรศัพท์

นักเรียนดูภาพปริศนาและตอบคำถามข้อที่ ๘ - ๑๐

๘. จากภาพปริศนาสาเหตุที่ทำให้ชายคนนี้พบปัญหาคืออะไร

- ก. ความง่วง
- ข. ความอ่อนแอ
- ค. ความซรา
- ง. ความเผอเรอ

๙. จากภาพปริศนาชายคนนี้ใช้วิธีใดในการแก้ปัญหา

- ก. สังเกตพฤติกรรมของลิง
- ข. ถอดหมวกออกจากหัวตนเอง
- ค. ทำท่าเลียนแบบลิง
- ง. ปีนต้นไม้ไปเอาหมวกคืน

๑๐. ผลที่ได้รับจากการดำเนินการแก้ปัญหาคืออะไร

- ก. ลิงเชื่อฟังชายคนนั้น
- ข. ชายคนนั้นเป็นเพื่อนกับลิง
- ค. ชายคนนั้นได้หมวกคืนครบทุกใบ
- ง. ลิงและชายคนนั้นมีมิตรภาพที่ดีต่อกัน

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาววารณี แต่งพันธ์
วันเดือนปีเกิด	30 พฤษภาคม 2524
สถานที่เกิด	จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 11/104 อาคารดุริยาเพลส 2 หมู่ 5 ซอยก้านันเชิด แขวงลาดพร้าว เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร 10230
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2541	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนทับสะแกวิทยา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
พ.ศ. 2545	ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย) จากมหาวิทยาลัยศิลปากร
พ.ศ. 2550	การศึกษามหาบัณฑิต (สาขาวิชาการมัธยมศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ